GUILIELMI BECANI E SOCIETATE IESU IDYLLIA ET ELEGIAE

Guilielmus Becanus

GVILIELMI BECANI

E SOCIETATE IESV

IDYLLIA ET ELEGIÆ.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
BALTHASARIS MORETI.
M. DC. LV.

SERENISSIMÆ
CHRISTINÆ,
SVECORVM,
GOTHORVM,
VVANDALORVM
REGINÆ
FELICITATEM
GVILIELMVS BECANVS
SOCIETATIS IESV.

ΔΙζημαι δ' τίνι θνατῶν κεχαρισμένος ἔνθω
Σὺν μοίσαις· χαλεπαὶ γὰρ ὁδοὶ τελέθουσιν ἀοιδαῖς
Μουσάων, ἀπάνευθε Διὸς μέγα βουλεύοντος.

Sic olim Bucolicorum princeps *Idyl xvi. Hieron, seu Charites.*
Theocritus. Sed fuerint ad Hieronem

ronem Regem difficiles Musis
viæ, Tibi, Regina, gratus aduenit,
quem illæ comitantur. Ipsa Tu
eas colis, & quæ infra Te regna
esse duxisti, studia complecte-
ris. Sic olim inclytissimi Re-
gum bonas artes coluerunt;
quasi tum solio digni, si scientiâ
Plutarchus in eius Vitâ. eminerent. Aiebat Alexander,
illâ se malle, quàm potentiâ præ-
cellere: vtra Tibi potior, minùs
dubium. Augendæ potentiæ ille
immortuus: Tu, quam nacta
eras, dimisisti. Aliena ille in-
uasit: Tu ne tua quidem reti-
nuisti, regnandi satura, cùm
adhuc scientiis inhies. Ipso in re-
gno studuisti non tam regere
multa, quàm scire; tota in lit-
teris,

teris, cùm digniſſima litteris gereres. Præter linguas, quibus omnem ferè Europam alloqueris, cuius adyta diſciplinæ Tibi non perſpecta? quis inter Græcos Latinóſve bonus Auctor non lectus? tantum otij curæ, quibus alter par non eſſet, Tibi reliquerunt. Cùm omnia ageres, quaſi vacua ſtudiis Te dabas. Ita Numini gubernare mundum non labor, ſed bonitas eſt: ita ſempiternæ menti ſumma felicitas ſua ſcientia, viuere intelligere eſt. Mutaſti vitæ ſtatum, non vitam. Quæ fortunæ erant, deſeruiſti: quæ tua, ſeruas. Eruditos, vt priùs, in pretio habes, & eruditorum

ſobolem libros. Quos alij Principes oſtentationis, Tu eruditionis gratiâ collegiſti. Non alius theſaurus Tibi carior. Poëtas in primis æſtimas, qui ſicut Tu maieſtatem comitate, ita ſapientiam venuſtate condiunt. Aridam incultamque doctrinam vel ſæculi vitio quidam ament, vel ſuo; Tibi, veterum exemplo, ea placet, quæ non minùs elegantiis floreat, quàm rerum notitiâ fulciatur. Æuo tuo maior es. Vti moribus, ita eruditionis genio perfecti exemplum temporis repræſentas. Quid, quòd cum animi tui dotibus poëſis congruit? Diuina eſt. Inde olim oracula non niſi

carmine prolata. Inde ingenioſi homines ipſis cælorum orbibus concentum tribuêre, quaſi cantu & carmine teneri cælitum ſit. Quid, quòd optima vitæ præcepta carminibus ferè intexta ſint? Te certè quantùm à vitiis natura diſiunxit, tantùm cum virtutibus illa ſtudiorum ratio ſociauit. Cum ſcientiâ vitam æquas, doctior dubium, an melior. Voluptates, & luxum, honeſti peſtem, odiſti. Quaſi non niſi mente conſtes, adeò corpori parùm vacas. Cetera, quibus ſexus tuus ducitur, tantùm abeſt vt æſtimes, vt ne noris quidem. Sed mihi nomen tuum non celebrare,

★ 4 verùm

verùm vſurpare, ſi ſinis, mens eſt, illoque libellum meum Lectori commendare. Non ſpernet hunc, vt illud videatur æſtimare. Placebunt quæ Tu benignè aſpexeris. Ab oculis tuis lucem accipient, quæ de ſe neglectum & tenebras mererentur. Quod elegantiæ deeſt, tutela ſupplebit.

ELE-

ELEGIA DE REGNO A SERENISSIMA CHRISTINA SVECORVM REGINA DEPOSITO, EIVSQVE IN PACEM STVDIO.

QVI modò Christinam nec regia sceptra tenentem,
Nec dantem populis pristina iura vides,
Falleris ex illo motam si culmine censes,
Quo nuper terris suspicienda fuit.
Altiùs euexit sese, dum summa reliquit,
Auxit, quo visa est se spoliare, decus.

Nancisci regnum, minus est quàm ponere. Sortiù
Nancisci, magna ponere mentis opus.
Et genus, & faciunt, vt nanciscare, parentes;
Omnis, si ponas, laus tribuenda tibi.
Carolus Austriades posuit. tam grande, nonúmque
Exemplum terris Belgica nostra dedit.
Post victos reges, post mundi extrema subacta,
Hac illi de se palma relata fuit.
Heroïs Christiina premit vestigia tanti,
Nec curat tritâ regibus ire viâ.
Cúmque nihil Carolo maius, quã posset haberi
Maximus, hac illi proxima parte fuit.
Ille satur rerum poterat laudúmque. videri;
Implerat famâ solis vtramque domum:
Flore vigens aui, dum mentes acriùs vrit
Gloria, se regnis exuit illa suis.
Carolus extremos successibus auctus ad annos
Vlteriùs vix quò progrederetur, erat:
In medio cursu rerum ac splendore suarum
Destitit illa viam, qua m dabat aura, sequi.
Sceptra gerant alÿ famæ adiumenta parandæ,
Splendorémque sui nominis inde petant:

In

In decus ipsa suum sibi sufficit: ipsa theatrum,
Materies laudum est ipsa futura sibi.
Spernit, eam pretio quouis benè quæ putet alter:
Regna nihil dignum, quo teneatur, habent.
Nec tamen exempta est magnorũ ex ordine regum:
Nec petit hos inter non sibi iure locum.
Regia res virtus. regnat qui præditus illâ est,
Plúsque aliquid, possint quàm dare sceptra, tenet.
Regia res animus rerum contemptor, humúmque
Exosus, liber, sufficiensq́; sibi.
Esse putes regem, cuius plebs audiat omnis
Iussa, cupidinibus seruiat ipse suis?
Quem frangat luxus, dolor obruat, asperet ira,
Ambitio dominum non sinat esse sui?
Esse putes regem, fortunæ qualibet aurâ
Qui ventis acta more feratur aqua?
In solio curas humiles qui verset, & vno,
Quàm populus, studeat celsior esse loco?
Rex ille est, quem sceptra super iuuat atque coronas
Altiùs humanis exseruisse caput.
Casibus, & sorti quidquam debere recusat;
Nec tum, cùm deerunt cuncta, futurus inops.
Subdere

Subdere se vitiis nescit, collúmque pudendo
Instar habet lethi, suppoſuiſſe iugo.
Hoc sibi dimiſſâ regnum Christina coronâ
Vindicat: hoc nullo depoſitura die eſt.
Parcite primâ manu mundi qui ſceptra tenetis,
Hac nulli veſtrûm cedere parte cupit.
Quin gradus eſt illi, quod vobis culmen honoris:
Sub pedibus, quo vos ſuſpicit orbis, habet.
Vos oſtro fulgere iuuet, ſoliòq; ſedere,
Et populum veſtros ante videre pedes:
Vos iuuet imperium terrâ proferre marique:
Veſtra triumphatus ſub iuga mundus eat:
Cetera dimiſit; ſibi ſe Christina reliquit.
Hoc ſatis: hoc vno maxima regna tenet.
Veſper vt à vobis leges expectet, & Ortus:
Latiùs illa domi, quo dominetur, habet.
Pro quo certatis, pro quo conuellitis orbem,
Diraq; ſuſcipitis bella, dat illa ſibi.
Pectus inexpletum vobis: nil deficit illi.
Mens bona ſunt omnes, quas ſibi poſcit, opes.
Addere vos partis; amat illa relinquere parta:
Mutua vos rapitis: deſerit illa ſua.

Tum

Tum quoque, supremas rerum cùm flexit habenas,
Quasq; datis leges gentibus, illa dedit,
Cùm tenuit terras, Pontus quas frigidus ambit,
Suppositásque sibi Mænalis vrsa videt,
Florentis regni, fortunatique per illam,
Quid, præter curam, credidit esse suum?
Vt modò regnandi procùl est, procul antè libido
Abfuit: hoc alijs, non sibi gessit onus.
Illius est, solis modò quòd non polleat armis,
Stet, fero tantùm Suecia Marte potens;
Quòd cultum & mores miretur, opesq; suorum,
Atque artes, regio queis viget vlla, colat.
Illius est, primis quod cum regionibus Arctos
Certet, ab ingenio dissideatq; suo;
Facta quod Europæ sit pars illustris, amicam
Quam règum quiuis optet habere sibi.
Nec populo contenta suo fecisse benignè,
Complexa est curis extera regna suis.
Cùm foret assuetus palmis exercitus illi,
Sponderent belli non nisi fausta Duces,
Militibus campos compleret, classibus æquor,
Pax placuit, pacem Rhenus & Albis habent.
Fulmen

Fulmen erat belli genitor ; cùm posset eàdem ,
Quærere diuersâ maluit arte decus.
Atque vtinam quâ nunc Germania gaudet, eàdem
Numina permittant nos quoque sorte frui !
Nulla salus bello , redeat pax optima rerum.
Splendidior nullus pace triumphus erit.

FACVLTAS R. P. PRÆPOSITI PROVINCIALIS SOCIETATIS IESV.

EGO Thomas Dekens Præpositus Prouincialis Societatis IESV in Prouinciâ Flandro-Belgicâ, potestate ad id mihi factâ ab admodum R. P. N. Præposito Generali Goswino Nickel, facultatem concedo, vt P. Guilielmi Becani Societatis nostræ Sacerdotis Idyllia & Elegiæ, eruditorum ex eâdem Societate nostrâ virorum iudicio probata typis excudantur. In cuius rei fidem literas manu meâ subscriptas, & sigillo officij mei munitas dedi Mechliniæ XXV. Augusti, anno M. DC. LV.

Thomas Dekens.

APPROBATIO CENSORIS.

QVOD aiunt quidam & nascendo poëtas fieri, & amando, vtrique ingenium & elegantiam poëseos sua debet P. Gulielmus Becanus Societatis IESV *Theologus. Siue eius Idyllia, siue Christi infantiam, siue debitam Augustissimæ domui Austriacæ venerationem spectes, vbique poëta est, vbique ingeniosus, cultus, pius. Quare meritò lucem videbit hic libellus, vt ex eo lector & elegantiam & pietatem hauriat. Antuerpiæ* XXVI. *Augusti, anno* M. DC. LV.

T. Voochts, S. Th. L. Canonicus & Archipresbyter, lib. Cens. Ant.

GVILIELMI
BECANI
E SOCIETATE IESV
IDYLLIA
SACRA.

VIRGINI MARIÆ, DEI MATRI, POETARVM PRINCIPI.

PATERÈ, Magna Mater, huius adſcriptione tituli non tibi; ſed his, quorum te principem voco, commendationem accedere. Carminis ſtudium inter maiorum ſuorum decora Siracides ponit. Ab illo ſummis heroibus, ſicut ab imperio benè geſto, laudem accerſit. *Laudemus*, Cap. 44. inquit, *viros glorioſos*, *& parentes*

A 2 *noſtros*,

nostros, &c. *imperantes in præsenti populo*, &c. *in peritiâ suâ requirentes modos musicos*, *& narrantes carmina scripturarum.* Benè habet. Consultum est poësios existimationi à tantis cultoribus; sed inde honoratior, quòd inter illos tu censeris. Quis se dignam non putet, quæ te decuit? quis inutilem censeat, quam tu ad vsus maximos, hoc est, ad diuinos in te fauores celebrandos adhibuisti? Alibi verborum parca, vno in carmine facunda es. Alibi *sicut vitta*
Cant. 4. *coccinea labia tua*, quia verecundo silentio colligata; hîc *fauus distillans* sunt. Cedit poësi tuæ quidquid alij panxerunt. Vsque adeò nihil in te mediocre. Supra omnes

nes à Deo euecta, sublimissimè illum effers, quàm, dum loqueris, modesta, tam, dum canis, grandiloqua. At profanatur à multis ars, quæ religioni tuæ deseruiit. Sic est. Qui diuinos se vates, Deoque plenos dicunt, nihil minus, quàm sunt. Plures periculosè blandi, animos dum mulcent, inficiunt; nusquam magis culti, quàm vbi noxij. Quàm vellem istis nequitiæ suæ poëtis gratiâ & venustate non cederent ij, quibus tu, quibus filius tuus materies estis. Sed iuuat vel argumento vincere. Non quo paratu celebremini, sed quo animo, spectatis. Non augustis tantùm templis, sed exiguis etiam sacellis coli gaudetis.

Studium vobis pro ornatu est, pietas pro elegantiâ. Elegantiam, quibus est datum, carminibus suis adhibeant; ego in meis pietatem spectaui, de lectoris iudicio securus, si vobis non displicuero.

IDYL-

IDYLLIVM I.

IOSEPHVS.

Argumentum.

Iosephus puerum IESVM *Herodis furori subtrahit, & in Ægyptum fugit, Patriarcha olim Iosephi sedem.*

AD LVDOVICVM DE ROMER,

Cùm ei ædem in valle B. MARIÆ Facontinâ dicaret, consecraretque.

TV, dum votiuis adoles altaria flammis,
Inque nouas sedes, & fulgens marmore templum
Iosephum inuitas, Ludoice, tibique fauere
Cogis, & acceptis maiora rependere donis;
Diuersum in terras alio sub sole calentes
Me meus ardor agit. Iuuat ire, habitataq; quondam
Sancto regna seni, & magnis loca conscia curis
Visere, diuinum quibus olim fouit alumnum,
Depositumque ingens terris seruauit & astris.
Non tamen vt Iudæ domus, & magalia Bethles
Me teneaut; quamuis hæc illi patria, quamuis
Se Deus his primùm nostros circumdatus artus

 Ostendit

Ostendit terris, & paruo vagit antro.
Pastores primi fæno videre iacentem.
O fortunati, quos ipse ad limina custos
Induxit senior, iamque vbera cara petentem
Ostendit puerum, & stantem ad præsepia matrem!
Ille latus paleis & fæno fultus agresti
Accepit lætus venientes, donaque turbæ
Pauperis arridens, primosque admisit honores.
Quis seruasse gregem, quis noctem montibus illis
Non cupiat vigilasse? procul nunc illa voluptas:
Nunc dulcis pueri petitur caput. Hei mihi, quantus
Astra ferit clamor! fatalia linquite tecta,
Dum licet, inque sinus abscondite pignora matres
Bethlemiæ: tuque ante alias fuge regia Virgo,
Quò Numen, sponsusque vocat. sed & ô! mihi longè
Iesseæ valles, nec iam iucunda valete
Antra. Quis infandam cædem, laniataque membra
Infantûm, matrumque hærentia funera collo
Spectet, & vndantes insonti sanguine cunas?
Ibo, & Iosephi profugi comes, exulis exul,
Per, qui se obiicient, casus, eiusque, meosque
(Quo se cumque ferent) sequar indefessus amores.
Atque vtinam, sacræ fuerit seu parua supellex
Transportanda domus, via seu tentanda, laboris
Me vocet in partem! sed in illo cardine rerum
Cui fidat? viden' vt tritâ regione viarum
Abscedat? coniux oculos demissa modestos
It comes. Insequitur cælo plaudentibus alis
Aligerûm formosa cohors, circumque, supraque
Ambit ouans puerum, siue inter brachia matris
Gestandus, collo seu pendeat ille paterno.

Fortunate

Fortunate senex, toties modò cuius in vlnas
Matris ab vberibus tam dulcis sarcina transit,
Brachia cui nectit ridens, pretiumque ferendi
Oscula diuinis infigit dulcia labris!
Fortunate senex, cui blæsas reddere voces
Incipit, atque illud paullatim dicere nomen,
Quo vocat æternum nihilo minor ipse parentem!
Ipsæ te vallesque cauæ, collesque supini,
Quà transis, ipsæ te rupes, ipsa beatum
Saxa vocant; pondusque tuum comitemque fatentur
Nosse feræ, & prono venerantur vertice siluæ.
Quò properas? patulis hîc ficus temperat æstum
Frondibus, hîc flores, immixtaque floribus herba,
Hic torus: hîc molli puerum depone sub vmbrà.
Ipse Paratonias præcurram lætus ad oras
Nuntius. Excibo ciues, Memphimque subire
Delicias terrarum & cæli gaudia dicam.
O felix, nimiùm felix, tua si bona nosti,
O dilecta Deo regio! redit ille tuorum
Seruator populorum, his nomen amabile terris
Iosephus: nec iam attonito nocturna tyranno
Visa aperit, nec septenos collecta per annos
Partitur frumenta, famis solatia diræ.
Ipsum adeò auctorem frugum, qui gramina campis,
Qui segetes aruis, qui Nilo sufficit vndam,
Adducit. Deus, ecce Deus! quem sæcla Canopo
Pristina terribilem, perdentemque omnia late,
Fulmina vibrantem, & tonitru videre cientem,
Nunc trepidus fugit, & teneris vagitibus auras
Impellit lacrymans, latebrasque & tecta requirit.
Spargite flore viam, manibus date lilia plenis,
Et truncis festas intexite, quà venit, vmbras,

Me miserum! quanto tellus incenditur æstu!
Vt rabidi soles! vt nulli hoc aëre venti!
Ah! tibi ne noceant insueti, Virgo, calores!
Ne puero teneros vrat sol feruidus artus!
Sancte senex, tuus iste labor: tibi creditus infans,
Infantisque parens: generis tu gaudia nostri,
Tu pretium mundi, & cælestia pignora serua.
Nos tibi, nos illo pro munere carmina grati
Soluemus, nomenque tuum tollemus ad astra.
Carmina nos; alij solido de marmore templa
Constituent, & dona tholis ingentia figent.

IDYLLIVM II.

THESTYLIS.

Argumentum.

Puella rustica post Dei Matrem deserto in sacello religiosè cultam ibidem exspirat, & cælo transscribitur.

AD FRANCISCVM MONTMORENCIVM E SOCIETATE IESV,

Cùm ab eo lyricam Psalmorum Dauidicorum Paraphrasin accepisset.

REddite Blandinio calamos in monte relictos
Pierides: iterùm siluas & rura canemus.
Adsis, & tenui aspira, Francisce, labori.
Bucolici princeps tu carminis: altera quamuis

Depositis

Depositis modò plectra iuuet tentare cicutis.
I felix, quò te rapit entheus ardor, & vltrà,
Quàm Venusinus olor, quàm cursum Pindarus egit,
Cælo iter affecta. Dudum tibi Tybris, Apesque
Terrarum dominæ blando plausere susurro.
Nostra humiles supra non surgit musa myricas.
Nec tamen hanc spernit Gradiis celeberrima siluis
Virgo, cui primas agresti carmine laudes
Dixit Bethlemio Pastorum turba sub antro.
Indeilli pecudes curæ, pecudumque magistri.
Thestylis exemplo est, cuius male cultus agellus,
Et grex paruus opes olim; nunc addita cælo
Vota audit, faustum agricolis & amabile nomen.
Viderat hæc collapsum inter dumeta sacellum,
Reginæ Superûm pietas quod prisca dicarat.
Virginis effigies fractâ squalebat in arâ,
Imbribus, indignum, rapidoque obnoxia soli.
Huc animi mœrens, miseransque in imagine Diuam
Assiduè veniebat, & aræ affusa, vidensque
Semirutam, & cultus iam nil nisi signa prioris,
Flebat, & innocuis immiscens vota querelis,
Hei mihi! dicebat, quòd non me diuite nasci
Parce Deus voluit, quòd non mihi iugera culti
Multa soli, multique greges in montibus errent.
Tum tibi fulgenti, Regina, è marmore templum
Exstruerem: medio tu stares aurea templo;
Aureus ille tuis infans hæreret in vlnis.
Dixerat, extergensque madentia lumina, siluam
Cantu implet, nomenque Mariæ tollit ad astra.
Iusserat hoc teneris incisum crescere fagis,
Hoc Zephyros, auraſque, cauas hoc dicere rupes,
Hoc maturinas secum celebrare volucres.

Quin

Quin & auis fieri ſimplex, & ſumere pennas
Optat, & hoc omnes cantando ferre per oras.
Vana voues. Potiùs decorandi cura ſacelli,
Theſtyli, te teneat. Quid tum ſi vile, Deiq́ue
Indignum genitrice? caſam non ſpreuit, & illum
In ſtabulo genuit, quem geſtat ad vbera, natum.
Quid faciat ? modò poma ſuis hærentia ramis
Fert, figitq́ue tholo: modò de radice reuulſa
Intexit virgulta, & opacat frondibus aram.
Adicit & geminas vario de flore corollas;
Vna tegit puerum, pueri tegit altera matrem.
Et, qu[illegible], quod donem maius, fortuna negauit,
Accipite hæc, inquit, manuũm monumenta mearum
Tuq́ue, puerq́ue tuus, Virgo: nam te quoque dicunt
Exegiſſe humilem nato cum paupere vitam.
Fallor ? an ille mihi diuinis ridet ocellis ?
Et magis atque magis blandos in imagine vultus
Aſpicio ? ô vtinam ſcirem quo munere poſſit
Officioq́ue capi ! non quidquid protulit æſtas
Formoſum in ſiluis, non veſtem, quam mihi Phyllis
Cùm daret, vrbanis potes hac certare puellis,
Theſtyli, ait; non ipſam animam donare recuſem.
Ardens nunc iſte mei ſit cereus index.
Ignea vis ceram tenues diſſoluet in auras;
Me conſumat amor. Dulce eſt in amore perire.
Thura etiam, &, templis qui ſuccenduntur, odores
Vellem ager hic ferret, totas altaria luces
Fumarent: ſed enim dabit hæc opulentior Ægle.
Ipſa feram geminos etiamnum implumibus alis
Turturis inuentos celsâ ſuper arbore pullos.
Hos meus vt frater nido detraxit Iolas,
Accepi, & dixi, Pueto portabimus illos.

Accipe,

Accipe, care puer, placido mea munera vultu.
Munera parua quidem pro tempore; sed malè nobis
Autumnus fetas si non affecerit, agnum
Velleris intacti, sic spondet mater, habebis.
Agnum Zacharides solitus tibi ducere, quando
Dulcibus è latebris paruus tua tecta petebat,
Et tua desertis veniebat ad oscula siluis.
O nimiùm felix, cælestia stringere colla
Qui potuit, pueroque puer colludere! felix
Quem toties tecum amplexa est, gremioque receptum
Conscia vestrorum fouit tua mater amorum!
En erit has etiam puer vt dulcissime nobis
Delicias facias, nec iam simulacra, sed ipsum
Te spectem, qualis Superis quantusque videris?
Intereà sim cura, precor, tibi mutua, quamuis
Tu Deus, agricolæ quamuis ego filia Mopsi.
Sic nutrit flammas, teneroque liquescit amore,
Immemor absentisque domus, pecorisque, suique.
Sæpè greges illi per opacæ deuia siluæ
Errarent, si non absentis Diua puellæ
Suppleret curam, custodiretque vagantes.
Sæpè parens natam sera sub nocte reuersam
Increpuit; sed non ea me, quam rêre, morata est
Causa, inquit: lusere aliæ, ludantque puellæ:
Vota Dei Matri pro te tua filia fecit.
Illa quidem (gemitumque imo de pectore ducens
Soluitur in lacrymas) hîc iam despecta, situque
Fœda iacet, sed non ego criminis arguat huius.
Quin potiùs stratam me mors illius ad aram
Occupet, eque suo defunctam luce sacello
Thestylin ad sedes deducat Diua beatas.

Sic

Sic vouet. Audiuit virgo: taciteque, quod optas,
Fiet, ait. Suprema tibi cùm venerit hora,
Me coràm aspicies, interque precantia verba
Deficientem animam excipiam, cæloque locabo.
Præsidium quis tale mihi, dum fata vocabunt,
Spondeat! ô ego tum quàm molli fine quiescam,
Te saltem si, sancta Parens, in imagine spectem,
Et fractos oculos in te, mea vita, tuumque
In puerum attollens, nil iam mortale videre
Exoptem, sed cælo inhians de corpore soluar.

IDYLLIVM III.

ISIDORVS.

Argumentum.

Inter Dei laudes ad cælum aspirat.

AD IOANNEM SCHEGA
E SOCIETATE IESV,
ARCHIDVCI LEOPOLDO A CONFESSIONIBVS.

Tityre, coge pecus: venit Hesperus. Hîc ego noto
Succedam nemori, laudesque, assuetaq; soluam
Vota Deo. Par est votis præuenire noctem.
Ibo, & Dauidico quæ sunt mihi condita versu,
Ad responsuras meditabor carmina siluas.
Intonsi montes, altæque in montibus vmbræ,
Vmbrosi nemorum saltus, & pascua, & amnes,
Et pluuiæ, & rores, matutinæque pruinæ,
Ventorumque leues animæ, nimbique sonantes,
Cuncta Deum laudate: Dei sunt omnia munus.
Rebus ab hoc vigor, atque omnis primordia vitæ.

Messibus

Meſſibus hinc ager eſt, hinc pomis vtilis arbos.
Hinc oleum, & triſtes animo pellentia curas
Vina fluunt, læto floreſcit germine terra.
Terra parens frugum; ſed quanto pulchrior illa eſt
Cælicolûm regio, quam formoſiſſimus ambit
Sol, & inexſtinctis illuſtrant ſidera flammis.
O Diuûm domus alta, ingentiſque aurea cæli
Templa, Dei ſedes! O ſol, ô candida luna,
Et tot es oculis mihi viſa madentibus aſtra,
Aſpectu vt rapitur veſtro, vt ſe iungere vobis
Mens ardet! Iam nec fontes, nec flumina nobis
Ipſa placent; ſordent veſtiti gramine campi.
Iam ſiluæ, præter latebras plorantibus aptas,
Nil, quod amentur, habent. Hîc flendo condere ſoles,
Et totas iuuat in queſtus abſumere noctes;
Hîc damnare moras, & euntia tempora tardè,
Et nimium longos, cælo quibus abſumus, annos.
Sic olim Iſacidæ dominæ Babylonis ad amnem
Sederunt Solymæ memores, longumque gementes
Exilium ignotas turbarunt fletibus vndas.
E ſalicum ramis pendebant barbita, venti
Impulſu interdum gemitus imitata ſuorum.
Chaldæi venere, fero gens barbara cultu,
Quique Tigrim, quique Euphratem tenet accola, venit,
Venere Aſſyrij, Medi venere coloni:
Omnes inſultant captis, quaque antè iubebant
Vincula ferre manu, nunc plectra reſumere mãdant.
Eia agite, & quæ olim, dum ſtarent alta Sionis
Templa, canebatis, depromite carmina nobis.
Hebræis Babylon modulis ſonet: en ſilet omnis
Ripa, ſilet nullis percuſſa fragoribus vnda.

Quis

Quis modus externis meditari patria terris
Carmina? vt inuisi Babylon sibi Numinis hymnos
Audiat? Hebræos vt rideat impia cantus?
Hoc Deus, infensus quamuis nunc, hoc tamen, aiunt,
Non sinat Isacidis cultus Deus. Ite profani.
Debentur Solymæ, Solymæ seruabimus istos,
Quos petitis, cantus: gemitus hæc terra reposcit.
O Solyma! ô arces! ô sancti culmina templi!
Exiliique mei Babylon ô tristis imago!
En erit illa dies vmquam, quæ me quoque reddat
Dilectæ nimiùm patriæ, regnisque beatis?
En erit, vt terris excedat liber, & artus
Qui regit hos, puro se spiritus æthere condat,
Cælicolas vbi cernat, vbi cernatur ab illis?
Ah quid non animo, quid non sum corpore passus
Hac ego spe! quoties intactos, fonte reperto,
Transiui sitiens latices, & languida traxi
Membra fame! quoties Cereris pro munere, curæ,
Et gemitus alimenta mihi, lacrymæque fuerunt!
Errantem medijs si sol exureret agris,
Si ruerent densis hiberni nubibus imbres,
Perfundat pluuijs, dicebam, solibus vrat:
Tempus erit, cùm cælestes inuectus in orbes,
Altior & pluuijs, & solibus altior ibo.
Si sine me in molli celebrarent gramine ludos
Pastores, si me tetricum tristemque vocarent:
Parcite, dicebam, cælo sperabimus ista,
O pueri: cælum nobis maiora reseruat.
Quid, quod nescio quã cùm Phyllida Thyrsis amaret
Infelix iuuenis, Corydon rideret Alexin,
Non nisi diuinis mihi pectus amoribus arsit?

Num minus idcircò turgent mihi lumina fletu ?
Idcircò nostras non audit silua querelas ?
Audiat vsque tamen: cælum modò lumina spectent,
Vsque fluant lacrymis. Est quædam flere voluptas:
Dulcis amarities lacrymarum, ipsæque querelæ,
Ipsi delectant, qui sunt in amore, dolores.

IDYLLIVM IV.

DAVID.

Argumentum.

Leone & vrso cæsis epinicium.

NASSON, NABOTH, CHELION.

AD FREDERICVM DE MARSELAER,
EQVITEM,
TOPARCHAM DE PARCK, &c.

NAS. Dicite io Pæan, lætasque ad sidera voces
Mittite: victoré lauro redimite Dauidem
Pastores: meruit fieri sibi talia Dauid.
Dauid in aduersum generosior ipse leonem
Iuit, & ingenti distraxit hiantia nisu
Ora premens, lacerumque cruentâ extendit arenâ.
NAB. Dauidem agricolæ celebrare, & tollite cælo.
Dicite, crescentesque iubete ediscere lauros:
Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.
Bellua fæua, ingens, Libani de montibus, vrsa
Intulerat sese campis, stragemque ferebat:
Dauidis confecta manu est. Frustrà ore cruento

Infremuit, frustrà rigidos surrexit in vngues.
Nec pugnaturus clypeum tulit ille vel hastam;
Tela fuere manus, inuicti tela lacerti,
Et virtus animi telo violentior omni.
CH. Carpite, securi modò carpite gramina tauri,
Nec vastatorem timeant armenta leonem,
Vt nuper. Iacet ecce leo, rex ille ferarum,
Siluarumque pauor: tabo per colla, per armos
Concreuere iubæ: lauit ater corpora sanguis.
NAS. Pergite oues campis procedere, pergite molles
Tondere in solis, puero duce, montibus herbas;
Cura nec ad caulas serâ sit nocte reuerti.
Vrsus abest: vrsi proprio rubuere cruore
Infecti toties agnorum sanguine villi.
NAB. Ibimus, & læti exuuias, monumenta timoris
Præteriti, pagos circum villasque feremus:
Excipient pompam, tauris ad aratra relictis,
Agricolæ, nec se poterunt explere tuendo,
Mirati rictus, & adhuc à morte timendum
Aspectum, & diris assuetos cædibus vngues.
Cernere erit turbas puerorum, ipsosque sequentes
Cum terrore canes: ibit latratus ad auras:
Omne resultabit strepitu nemus, omne sonabit:
Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.
Tu n, quæ vicina quercus stat maxima siluâ,
Tale sub affixis spoliis sibi carmen habebit:
Villosi caput hoc vrsi, cæsique leonis
Hæc, ô Posteritas, paruus tibi tergora Dauid.
CH. Spargite humum foliis, foribus prætexite ramos,
Pompa venit: Dauid princeps & gloria pompæ:
Quid tum si tener est? si primo flore iuuentæ

In niueâ flauos crispat ceruice capillos?
Quanto vrsus vitulo; quanto leo fortior agno,
Dauidi tenero tantum leo cedit & vrsus
Non validus Sampson, non, primum quos tulit æuum,
Pastores, quamuis geniti de stirpe gigantum,
Quamuis aërias æquarent corpore cedros,
Certior infirmo pecori tutela fuere.
NAS O inuicte puer, tibi circumiectus Ephratæ
Collis, & intonsus Carmelus, & arduus Hermon
Dant plausum, pulsæ referunt ad sidera valles:
Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.
NAB. Arboribus vites decori sunt, collibus vuæ,
Armento taurus, toruo sua cornua tauro:
Tu decus omne tuis. Te postquam cæde ferarum
Perfusum, & geminum siluæ videre cadauer,
Venit honor siluis, ficut omnis pulchrior arbor.
CH. Viribus his alias, age, nunc circumspice pugnas.
Nunc lituos audire iuuet: nunc fortia bella
Aggredere, atque ipsos in prælia posce gigantes.
NAS. Audeat arma manu quisquis te sumere contra,
Næ de se coruis dabit ille voracibus escam.
Atque vtinam nobis tantum ex hoc suppetat æui,
Tantum oris, quantum sat erit tua dicere facta!
Non tali Gedeon, non tali carmine dictus
Nunniades fuerit: vincet tua gloria priscos,
Vt corylos ilex, myrtos procera cupressus.
Iam nunc Allophyli, Madian, Arabesque, Syriíque
Responsis horrent Diuûm: tremit omnis Idume.
NAB. Intereà textam de lauro sume coronam,
Et palmæ ramum pro tempore: quæque coloni
Parua ferunt læti, tu lætior accipe dona.

Ecce tibi calathis legerunt lilia plenis
Matres atque nurus: Tyrios potura colores
Vellera Bethlemiæ certant tibi nere puellæ.
Mittit mella Thabor: Libanus tibi ſpirat amomo:
Ducit in Engaddi tibi montibus vua colorem.
Sed neque de terrâ miſſum Galadinde munus
Aſpernare, pedum nodis atque ære decorum,
Quod dedit Obededon, & cùm daret, Hoc manus, inquit,
Iſta gerat, quæ ſemeſam extorquere leoni
Non timuit prædam, fauceſque inuaſit hiantes;
Digna manus ſceptro. Sed ſint ſua ſceptra Sauli,
Et quâcumque volet regnet ſublimis in vrbe:
Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.

IDYLLIVM V.
MOYSES EXPOSITVS.

Argumentum.

Infans à matre expoſitus Nilo committitur.

AD PETRVM VANDER BEKE,
IN PROVINCIALI FLANDRIÆ SENATV REGI CATHOLICO A CONSILIIS.

Oppida ſint aliis; campi mihi rutaque curæ.
Flumina me teneant: tenuerunt hæc quoque Moyſen,
Et vitam & nomen, fluitans in gurgite ſummo,
Debuit his olim: fluitantem gurgite ſummo

Muſa

Musa refer Moysen, primus qui pangere carmen
Instituit, tenuique gregem mulcere cicutâ.
Iam fetum Rachobeta suum sub luminis oras
Ediderat, iam mater erat, sed pœnitet esse:
Et mallet nullum, quàm, quem seruare tyranni
Iussa vetant, natum. Quantò formosior infans,
Tantò maiori premitur luctuque, metuque.
Ergò perire sinat, vitæque in limine primo,
Quem peperit, mitti patiatur piscibus escam?
Idcircòne decem tulerit fastidia mensûm,
Et fuerit duro partus defuncta labore?
Nil Pharao iubeat crudelius. Vt graue tandem
Cesset opus laterum, cessent immitia lora,
Et scuticæ, & fustes; instar sors durior illis.
Ipse puer quouis magis exactore fatigat
Infaustam nimiùm matrem. Quodcumque moueri
Audit, qui sobolem rapiat, qui mittat in vndas,
Aduentare putat: nec quid fugiátque, petátve,
Nec quid agat, certum est. Vrget rex, regius ædes
Lictor obit: prodit sese vagitibus infans.
Sic, lupus interdum cùm iam ferus ambit ouile,
Balatum ignari tollunt sub matribus agni.
Quid faciat? præter questus, solamen inane,
Nil habet in promptu; nec adhuc hos edere tutum.
Résne, rogat tacitè, nimij foret illa fauoris,
O Superi, si, qui seruiles crescat in vsus,
Sitque miser mecum, puerum seruare daretis?
O vbi, quem vates nunc expectare iubebant,
Ille sui vindex populi, qui compleat omnem
Prodigijs Memphim, qui terram ducat in illam
Afferros hinc Hebræos, vbi fata beatas
Promittunt sedes, & mella fluentia campis?

 Illius

Illius aduentum, nisi spe nos ludat inani,
Quàm fuit optandum non hoc præuertere partu!
Sic ait, & vano nequidquam fluctuat æstu,
Atque animum nunc huc, nunc anxia diuidit illuc.
Cùm tandem: Quod non aliunde, à fluctibus, inquit,
Speremus; quemque insontis seruire tyrannus
Exitio voluit, quæramus in amne salutem.
Dixerat, & lento fiscellam è vimine textam
Inducit cerâ, ac patientem reddit aquarum.
Ter puerum immulsura fuit: ter victa dolore
Destitit: haud aliter tumulandum imponeret vrnæ.
Postquam pauca dedit tamquam suprema iacenti
Oscula, flens flentem Superis committit & vndis.
Vade, ait, infelix (agilemque à litore corbem
Impellit trepidante manu) fluuioque secundo
Labere. Si pereas, non me spectante peribis;
Si Superis curæ es, quam me tibi ferre negarunt,
Nilus opem præstet. Nilum sensisse putares:
Sic substernit aquas, sic summo leniter alueo
Commissum sibi portat onus. Natat ille periclì,
Nuper vt in cunis, securus. Fiscina quantum
Parua vehit fati! qui sic natat, arbiter olim
Vndarum legem ponet fluuiisque marique.
Huius ad imperium decurret in æquora Nilus
Decolor, & fluctus mirabitur ire cruentos.
Huius ad imperium refugi maris vnda dehiscet,
Et via diducto pandetur sicca profundo.
Arduus hinc stabit gurges suspensus, & illinc:
Securi pedites imis gradientur arenis.
Tantùm aliquis, quo nunc agit in discrimine, præstò
Sit misero, & sorti tribuat superesse futuræ.

IDYL-

IDYLLIVM VI.
MYCON.
LYCIDAS, CHROMIS.

Argumentum.

Amorem impurum execrantur, cælestem commendant.

AD FERDINANDVM DEL PLANO, SOCIETATIS IESV RECTOREM GANDENSEM.

MY. IBam, quà Grudius sinuosus Dilia campis
Labitur, & multo conuestit gramine ripas.
Errabant circùm pecudes, porrectaque latè
Pascua mille boues tondebant, mille bidentes.
Dum tacitus Superos veneror, sicut meus est mos,
Ecce tibi subter salices Lycidasque, Chromisque,
Et cantare pares, & respondere parati.
Vt Lycidas contrà me conspicit, Huc ades, inquit,
Care Mycon: non te Chromin audiuisse pigebit.
Accedo, & socius positus in gramine iungor.
Incipiunt illi meditatos dicere versus.
Sic Chromis exorsus: Lycidas sic deinde secutus.
CH. Eheu, quàm pingui taurus macilentus in herbâ est!
Vbera quàm referunt Corydoni sicca iuuencæ!
Impius est Corydon, nec munera ferre sacellis,
Nec curat dare vota Deo: Deus illa rependit.
LY. Incolumes pascuntur oues, capræque Menalcæ.

Lac sub solstitium, lac frigore suppetit illi.
Reginæ Superûm nullâ non luce Menalcas
Supplicat: hæc illi Superûm Regina rependit.
CH. Iactat Damœtas sibi quæ Galatea locuta est,
Et Superûm ferri demens exoptat ad aures.
At me lasciuæ capiant quàm verba puellæ,
Experiar rabidi dentes, precor, antè molossi.
LY. Interit indigno Nisæ deceptus amore,
Dicit & in Diuos moriens verba aspera Damon.
At similis quàm me teneat vesania, fiam
Obuius antè lupo desertis solus in agris.
CH. Accipiter nidis, stabulis lupus, improba vulpes
Cortibus infesta est; pueris amor atque puellis.
Ah sæue, ah fallax amor, ah mortalibus hostis,
Vt tua lethifero sunt illita tela veneno!
LY. Alitibus laquei, mendaces piscibus hami,
Retia cæca feris; homini metuenda voluptas.
Decipit, ac ritu prensatæ elabitur vmbræ;
Corda tamen morsu vel sic ferit icta tenaci.
CH. O quibus est primi, iuuenes, vigor integer æui,
Si studium vobis passim conquirere pulchras,
Vertite ad hanc curas, huic vos addicite seruos,
Quæ peperit Numen: quid enim formosius illâ?
LY. O quibus est florens ætas & forma, puellæ,
Mutua vos si cura tenet, studiumque procorum;
Sit, facite, ante omnes vobis in amoribus ille,
Quem peperit Virgo: quis enim tam dignus amari?
CH. Triste gregi scabies, demessis nimbus aristis,
Florenti cerafo nebulæ; iuuenilibus annis
Insanisse mihi. Testes sunt pascua & agri,
Quàm crebri ex imo gemitus mihi pectore surgant.
LY. Dulce apibus flores, ver floribus, aura Fauoni
Purpureo

Purpureo veri, nullos experta furores
Ætas prima mihi. Nec agri, nec pascua norunt,
Quanta mihi manent ex illo gaudia fonte.
CH. Iam matura mihi vires firmauerat ætas,
Cùm nil iucundum, nisi quod me perderet, esset.
Quid volui demens? inter requiescere spinas,
Dulciaque ex ipsis extundere mella cicutis.
LY. Tertius à decimo nondum me ceperat annus,
Cùm desideriis cœpi cælestibus vri.
Tempore ab hoc sic ille meo sub pectore creuit
Ardor, vt æstiui maturâ luce calores.
Hei mihi, quàm breuis est quæ nobis ducitur ætas!
CH. Vt fugit, inque modum numquam reuocabilis vndæ
Labitur! ah miseri! vix paucos fata dederunt,
Et tamen è paucis multos disperdimus annos.
LY. Hei mihi, quàm longa eftardenti cernere numen
Vna dies! vt cor illi tabescit in horas!
Non ita purpurei, curuum quos læsit aratrum,
Deficiunt flores, tactæque vredine messes.
Fuierant. Visi cygnos superasse Myconi,
Quasque nouum volucres audit ver. Tityrus, inquit,
Vtque sibi placeat, seu fagi lentus in vmbrâ
Formosam doceat resonare Amaryllida siluas,
Seu dicenda suo (sed quæ legat ipsa Lycoris)
Ad Siculos fontes meditetur carmina Gallo.
Dulciùs agrestes alter non inflat auenas,
Credo equidem: sed quæ cælestes cantat amores,
Hæc sonet, hæc nostris celebretur fistula campis.

IDYLLIVM VII.

THYRSIS, DAPHNIS.

Argumentum.

A rebus spectabilibus assurgunt ad Deum.

AD IOANNEM BAPT. VAN HOLLANT, E SOCIETATE IESV.

CAmpus erat: fons in medio, quem plurima fagus
Ambit; ad hunc Thyrsis cum Daphnide fortè sub æstum
Compulerant pecudes, ambo cantare periti,
Ambo diuinis accensi pectora flammis.
Dulcia, Thyrsis ait, ventorum hîc sibila, Daphni,
Dulcia de saxo labentis murmura lymphæ,
Dulcè strepunt volucres, sed vox tua dulcior illis.
Daphnis ad hæc: Quin tu frontem mihi baccare cingis,
Quando vltra placitum laudas? præconia, Thyrsi,
Hæc tua sunt; te Pierides fecere poëtam:
Et tantum tibi nos, quantum vel oloribus anser,
Rauca vel argutis concedit rana cicadis.
Si tamen egelidâ iuuat hîc paullisper in vmbrâ
Mecum, vel calamis cantum, vel voce ciere,
Experiar quid possim. Age, carmina tu cane prima,
Carmina tu cane prima; tuus canet altera Daphnis.
TH. Ludere si calamis, si vocem soluere cantu
Est animus, sit prima Deus, sit & vltima nobis
Materies, bone Daphni. Regit Deus omnia, terras,

Et mare, cumque suo magalia rustica cælo.
D. Principium rerum Deus est, & terminus idem,
Fatorum dominus, vitæ, quam ducimus, auctor.
Auctori vitæ sua laus, sua semper apud me
Carmina erunt: vos hæc memores ediscite fagi.
TH. Aspicis vt segetes agros, vt gramina campos
Læta tegant, lætæ tumeant in vitibus vuæ?
Omnia sunt illius opus: nisi fauerit ille,
Nec segetes veniant agris, nec gramina campis.
D. Aspicis vt torrens modò terris incubet æstas,
Aëris vt vitio pecudes moriantur & herbæ?
Omnia sunt illius opus: si respicit ille,
Descendent pluuiæ, superabunt flumina ripas.
TH. Ver pulchrũ, cùm se terris noua germina tollunt,
Cùm redeunt flores: pomis autumnus & vuis
Pulcher: at vt fuerit notus tibi conditor horum,
Nec vernum decus, autumni nec munera laudes.
D. Pura nitet cæli facies, seu nocte fugatâ
Aurora in roseis effert se lutea bigis,
Aurea seu serus succendit sidera vesper;
Si ad dominum spectes, iam cælum & sidera sordent.
TH. Omnia sol lustrat, quouis diffunditur aër:
At quò nec penetrat sol, nec diffunditur aër,
Præsens Numen adest. frustrà fugit, & sua quisquã
Sperat in obscuris abscondere crimina siluis.
D. Omnia sunt certas sortita ab origine sedes.
Flumina amant pisces, montes animantia, cælo
Gens hominum nata est. frustrà hîc sibi conserit hortos,
Frustrà aliquis multos vitæ sibi postulat annos.
TH. Terra vale: totus cæli succendor amore.

O quoties

O quoties illuc, & quæ suspiria mitto!
Non ita lethali confixus arundine ceruus
Sepositi fontis gelidas aspirat ad vndas.
D. Tytire, balantes audin' in ouilibus agnos?
Absunt iam nimiûm matres. Absentibus agni
Matribus vt mœrent, vt matres Tityre, quærunt,
Sic absente Deo mœror consumit amantes.
TH. Solus amans nouit, quo claudat funere vitam.
Res amor est violenta; mori nos denique coget.
Atque vtinam cogat! crescet post fata, nec illum
Vincere mors poterit, quamuis mors omnia vincat.
D. Solus amans nouit quâ spe sua tempora ducat.
Quas segetes æstas, annus quæ vina daturus
Senior, in dubio est: fallunt sua sæpè colonos,
Pastores sua vota: Deus non fallit amantes.
TH. Non teneræ ventos coryli, non frigora myrti,
Vinea grandinibus mixtos non sustinet imbres;
Nec mihi fert tantos animus, quibus æstuat, ignes.
O amor, ô nostras moderatiùs vre medullas.
D. Non pisces saturantur aquis, non rore cicadæ,
Non volucres cantu, nec apes florente salicto;
Nec mihi sufficiunt quibus intus amoribus vror.
O amor, ô nostras violentiùs vre medullas.
Talia cantabant pueri, dulcesque fouebant
Pectoribus flammas, & fletibus ora rigabant.
Audit, & vitreâ flauum caput extulit vndâ
Pastorum insolitos Scaldis miratus amores.

IDYL-

IDYLLIVM VIII.
MOYSES INVENTVS.

Argumentum.

Moysen expositum Merris filia Pharaonis inuenit, & adoptat.

AD CASPERIVM GEVARTIVM,
CONSILIARIVM ET HISTORIOGRAPHVM CÆSAREVM AC REGIVM, ARCHIGRAMMATEVM ANTVERPIENSEM.

BVcolicæ Musæ, labor iste nouissimus esto
Rursus adire Pharon, magnumq; reuisere Nilum.
Niliaco Moysen iactant in gurgite fluctus.
Ah, ne dulce caput violentior obruat vnda!
Ah, ne monstrorum, quæ plurima Nilus in altis
Nutrit arundinibus, puerum ferat æstus ad antra!
Nile pater, quæ te seruato fama per orbem
Hoc infante manet? minus est, quod vastus & ingens,
Quod septemgemino voluaris in æquora cursu,
Quod per te nullos tellus tua postulet imbres.
Sed iam crescentes pronus sol duplicat vmbras,
Et vespertino rubuerunt lumine fluctus:
Noctem ille in medijs desertus an exiget vndis?
Exacturus erat, regis nisi filia Merris
Auxilium sæuo melior genitore tulisset.
Liquerat illa suis vrbem comitata puellis,
Gratâque fluminea captabat frigora ripa.

Pars

Pars comitum natos legit inter gramina flores,
Aut lectos in serta ligat: pars carmina dicit:
Illas camporum; tenet has aspectus aquarum.
Dumque tenet, prono fiscella allabitur alneo.
Quid ratis ista feret? quærunt. Ditabimur, inquit
Regina, & ridet: simul hoc; simul illa propinquat:
Iam tetigit litus, iam quod cognoscere possit
Cernit: erat paucis à mensibus editus infans.
Vagitum tum fortè dabat. Miser, heu! miser, inquit,
Quisquis es, Hebræus certè: miseranda parentes
Infaustumque genus prodit sors. Nec mora: corbis
Ex vndis; è corbe puer, velut vnio conchâ,
Eximitur. Quales parui pinguntur amores,
Talis erat: leni suffunditur ora rubore,
Cetera candidior cygnis: mansere relictæ
Hîc illic guttæ, quales in floribus hærent,
Qualis manè nouo tenerâ ros lucet in herbâ.
Ipsa manu propriâ tersit Regina madorem.
Inde venustatem contemplans oris, & artus
Lacteolos: Quàm non, inquit, mittendus in istos
Hic fuerat casus! en huc vt brachia tendit
Arridens! vt me blandis aspectat ocellis!
Infelix Hebræa, Deus cui gignere talem,
Nec seruare dedit! sed si pater ista iubere
Sustinet, & nasci Isacidam pro crimine ducat,
Quis prohibet nos esse pias? crudelior vt sim
Fluctibus? vt perdam, cui fluminis vnda pepercit?
Atque vtinam tali fecissent prole parentem
Me Superi! sed quod natura Deusque negarunt,
Hoc tibi debebo, Pietas. genuisse putabo,
Quem sic seruaro: nec me non matris habebit

Ille

Ille loco, nostro qui non nisi munere viuet.
Viue ergò, & sensim regali nomine dignos
Disce puer mores, nosterque assuesce vocari.
Quam tibi cumque Dij voluerunt esse parentem,
Noster eris, raptusque ex amne vocabere Moyses.
Dixerat, & puerum regales tollit in vlnas,
Oscula ceu nato libans, matremque vicissim
Ille velut teneat, protensis vbera palmis
Lactis egens quærit. Nutricem filia regis
Hebraidum è numero quæri iubet: aduenit ipsa
Pro nutrice parens: Quemque, inquit, tradis alendũ,
O Regina, meus tamquam si filius esset,
Nec velum nutrix, sed matris amore fouebo.
Dicta placent: merces addicitur: vtraque gaudet,
Regina assumpto, nato Rachobeta recepto.
 Sed iam musa suos excedit rustica fines,
Nec satis hîc ruri, nec idonea cantat auenæ.
Coniferâ meliùs pendebit fistula pinu,
Atque aliis ex hoc numeris tentabimus ire.

GVILIELMI
BECANI
E SOCIETATE IESV
ELEGIARVM
LIBER PRIMVS.

PARVVLO, DEI VIRGINISQVE VNIGENITO, IESV CÆLI TERRÆQVE DELICIO.

POSSIN non vt alias scientias acquiri vulgò aiunt, alias studio comparari; ad hanc frustrà niti, quos natura eò non ferat: alias vt ramos adoptiuos animis inseri; hanc instar primigeniæ stirpis ab radice pul-

lulare: nasci poëtas, non fieri. Sunt tamen qui dicant ab amore se factos, nec nascendo sibi, sed amando ingenium venisse. Cur id ego expertus non sum, Puer dulcissime, cùm de te scripsi? cur ingeniosum amor non fecit? an vsquam magis exerere se debuit? an quidquam amabilius quàm tu?
Psal. 47. *Magnus Dominus*, dictum de te olim, *& laudabilis nimis*; paruus factus es, & amabilis nimis. Quem amorem. maiestas non obtinuit, benignitas extorquet. Tunc te non amare crimen fuit; nunc etiam inhumanitas est. Potentes erant diuinitatis illecebræ, sed vti magnes maiore vi ferrum attrahit,
dum

dum ipse ferro cinctus est; ita postquàm humanos artus induisti, hominum corda potentiùs rapis. Præ mortalibus tamen eam vim Superi senserunt. E cælo ad stabulum attracti sunt, & relicto solio tuo, tibi ad præsepe applauserunt. Fortunati pastores, quibus cælestes cantus audire licuit! sed inde feliciores, quòd & ipsi præcones tui fuerunt. Hos æmulari ausus sum, & te carminibus meis materiam facere. Quidni auderem, quando post Cælitum laudes opilionum tibi studia placuerunt? Nec vereor ne tui amantibus nihil prosim. Lignis etiam viridibus, qui iam ardet, fouetur ignis; nec ex hortis

tantùm amœnissimis, sed etiam è vulgaribus pratis apes mella colligunt. Cæli terræque delicium cano, quid de carminis elegantiâ sollicitus sim? Artis lenociniis alibi locus sit; hîc omnis in argumento gratia.

SOLI DEO HONOR ET GLORIA

ELEGIA I.

Transeamus vsque Bethlehem, & videamus hoc verbum, quod factum est. Lucæ 2.

TEmpora noctis eunt diuini conscia partus.
Quisquis es, ignauo corripe membra toro.
Non facit ad somnos hæc nox. exsurgite stratis:
Candidiora die tempora noctis eunt.
Ipsa domus Superûm non se tenet: arduus æther
Panditur: Aligerûm deserit astra chorus.
Exoritur terris noua lux: ferit aëra cantus
Æthereus: cælum quod solet, audit humus.
Nec vigilamus adhuc? studiis nec tangimur istis?
Nec pudor est, si nos lentior ardor agit?
Stirpe satus nostrâ nostros Deus induit artus.
Gens cæli minùs hîc, quòd sibi plaudat, habet.
Este procul segnes: iuuat ire, chorisque beatis
Immixtum volvi Numinis ante pedes,
Et tanto venerandum ortu lustrare mapale,
Et dare sacratis oscula liminibus.
Salue parua quidem, nec magnis vsibus olim
Condita; nunc cælis inuidiosa domus.
Non tibi fulgentes vario stant marmore muri;
Arte laburatum non laqueare nitet.
At, quem non terræ, non terris vastior æther
Contineat, septo clauditur ille tuo.
At tibi naturæ magnus se credidit auctor:
Hæc opere ex toto vindicat antra sibi.

 Nec

Nec qualem cæto credunt regnare, timentque
    Mortales, talis sub tua tecta venit.
Inde ciet tonitru, terretque fragoribus orbem:
    Præter vagitus hîc sine voce iacet.
Inde ferit sontes, & noxia fulmina vibrat:
    In te fasciolis brachia vincta tenet.
Aspirat tenerum, quidquid tu cernis, amorem:
    Maiestas illic, quo timeatur, habet.
Si beat & Superos, si iugi gaudia cursu,
    Si fontes illic nectaris ire iubet:
Tu, fontes alios, torrantia lumina spectas,
    Primaque diuinis spargens à lacrymis.
Tu planctus, cælum quibus ipsum commouet, audis,
    Vt sua, præque suis vt mala nostra gemat.
Si qualis fuerit semper, quantusque, dei illic
    Cernere, cernentes assimilemque sibi:
Tu similem nobis, nisi quòd sit egentior, ipsum;
    Tu, nostri quid sit factus amore, vides.
Fortunata domus, quàm præ te regia sordent
    Atria! paupertas quàm pretiosa tua est!
Præ foribus tibi nunc intendat aranea casses;
    Pendeat ad crates sordida tela tuas;
Sit nunc, quàm stipulæ, tibi nil opulentius, & quàm
    Sparsa pauimento quæ iacet herba tuo;
Tempus erit, gentes ad te cùm munera mittant,
    Quas sol exoriens occiduusque videt;
Ipsa caput mundi cùm te colat inclyta Roma,
    Et tua præponat montibus antra suis.
Nec fore Iessides hoc non prænouit, Ephratæ
    Hàc dum sæpè suas ad iuga duxit oues.
Viderat hos humili suspensos fornice tophos,
    Et Domini cunis saxa daturâ locum.

O quoties

O quoties illis pia ſupplex oſcula fixit,
Et ſacram flexo poplite preſſit humum;
Quæque ſuis Numen lacrymis loca ſpargeret olim,
Ipſe per hæc ſiccis noluit ire genis!
O quoties, hoc ne frigus captaret in antro,
Arcuit exuſtum ſolis ab igne gregem!
Ergò erit, aiebat, deſertis Numen vt aſtris,
Rupe ſub hac inopis matris alatur ope?
Arbiter vt rerum noſtro de nomine dici,
Dauidiſque olim gaudeat eſſe nepos?
Fortunata ſpecus, puerum quæ prima videbis
Quærentem matris colla ſinumque ſuæ.
Nunc ego te, viſent olim populique duceſque,
Figenturque tuo regia labra ſolo.
At tu rumpe moras ſanguis meus, aſpeta quamuis
Hîc tibi ſint primus ſaxa futura torus.
Rumpe moras: nec te terris oſtendere differ,
Sæpè petite mihi, ſæpè petende puer.
Ipſi lætitiâ voces ad ſidera mittent
Intonſi montes: geſtiet omnis ager:
Fundet humus flores: ſtillabunt nectare colles,
Et duræ quercus roſcida mella dabunt.
Audiam, & hæc manes inter me fama beabit,
Et ſoluam lætus vota vel inde tibi.
Dixerat. Audiuit cælo tunc Numen ab alto,
Exceptum laribus nunc, domus alma, tuis.

ELEGIA II.

Peperit Filium suum primogenitum, & reclinauit eum in præsepio: quia non erat ei locus in diuersorio. Lucæ 2.

VIrgo parens facta est: Deus est è Virgine natus:
  Spectatum è cælo turba beata veni.
Nec te pœniteat formosas linquere sedes;
  Nunc aliquid noster pulchrius orbis habet.
Qui vobis dominus, nostra sub lege teneri,
  Et nostri voluit sanguinis esse puer.
Spargite purpureos circum cunabula flores,
  Cinnamaque, & tenero balsama mixta croco,
Et quidquid vestris fouet aura beatior hortis,
  Non defecturas ver vbi fundit opes.
Ver ibi perpetuum: nostro nunc exulat orbe;
  Inque locum nimbis horrida venit hiems.
Fronde carent frutices: periit sua gratia campis;
  Quo steterant flores, nix iacet alta loco.
Atque vtinam solæ regiones, sola rigerent
  Flumina! non animos frigus haberet idem!
Exciperent homines diuinum pignus, & hospes
  Certaret domini quilibet esse sui!
Spernitur, heu! tectique venit communis egenus,
  Inque suo nascens non habet orbe locum.
Ah genus ingratum! tibi celsa palatia surgunt,
  Tectaque diuitiis conspicienda suis:
Compositum lecto mollis te somnus eburno
  Excipit, & pictâ stragula veste tegunt:

Ad

Ad miserum rector Superûm compellitur antrum;
Nec quo fessa toro membra reponat habet.
Excipit infantem durus lapis; inque resectâ
De fluuiis vluâ, straminibusque iacet;
Afflatuque bouis, sociique fouetur aselli:
Hac rerum dominus frigora pellit ope.
Nate Deo, te longa nouem fastidia menses
Materno clausum sustinuisse sinu;
Te nostros sumpsisse artus, infirmaque membra;
Te patrio terras præposuisse polo,
Vt tandem in durâ quæras tibi rupe cubile,
Et pecudes inopes inter habere locum?
Astra vbi nunc? vbi stellatæ, tua regia, sedes,
Et tot in obsequium millia prompta tuum?
Nempe amor agresti cælum mutare mapali
Suadet, & in paruâ te iubet esse casâ.
Illius imperium plus te, quàm Cæsaris, vrget:
Fert Cæsar leges gentibus, ille Deo.
Cùm posses quouis, hoc iussit tempore lucem
Aspiceres, quo non tristius annus habet.
Nazareos intra muros sua parua parenti,
Quâ recipi posses, resque domusque fuit:
Non tibi permissa est contingere; paruaque quamuis,
Ampla nimis visa est visibus esse tuis.
Hanc rupem fetus ah! hæc maluit antra subires,
Antra quieturo vix satis apta gregi.
Illic parua tibi pater incunabula nuper
Fabrili simplex arte pararat opus:
Et, Manibus quandoque meis hæc ipse mouebo,
Communis labor hic, dixerat, vxor erit.
Hîc illi, cuius vigili stant omnia curâ,
Nitentur somnos conciliare leues.

Hic

Hic oculos figam faciem securus in illam,
  Aligeri quam non absque pauore vident.
Porriget hic ridens dextram mihi, quamque tenebo,
  Mirabor dominam fulminis esse manum.
Et modò blanditias, modò verba precantia dicam,
  Atque illi, quicum lusero, vota feram.
Tu tua coniunges, Virgo, magnumque stupebis
  Auxilio Numen lactis egere tui.
Hæc, puer alme, pater sibi promittebat, eratque
  Talis de cunis curaque spesque tuis.
Ah! præsepe tibi pro cunis contigit istis:
  Huc spes, huc redit patrius ille labor.
Cur hoc sis passus, causam quis quærit? amasti.
  Hæc summa est: hinc lex tam tibi dura venit.
Eheu! iura tibi iam nunc si talia ponit,
  Subiectumque tuum sic sibi numen habet;
Si primo crudelis amor te cogit in ortu,
  Quæ numquam fuerant perpetienda, pati;
Quid faciet, magnis (nec enim mitescere discit)
  Cùm te suppliciis viderit esse parem?
Care puer, quid post exordia talia speres?
  Quis cursus vitæ sic ineuntis erit?
Ah! tibi ne subeant aliquando tædia cœpti,
  Nec, tanti, dicas, cur mihi terra fuit?
Ne nimiùm caros tibi nos, nimis esse querare
  (Vt sumus) indignos pro quibus ista feras.
Causa sumus, fateor, tantorum sola malorum:
  Esse sinas miseros, non eris ipse miser.
Vilis es & nihili, quia nos extollere cordi est;
  Res maiestatem deprimit illa tuam.
Sed tamen hoc ipso Deus agnosceris in antro:
  Hîc cultum, quem non templa dedere, feres.

Agnitus

Agnitus est terris iam nunc tuus ortus Eois:
Astra procùl cunis sunt famulata tuis.
Inde ferent qui sis testantia munera reges,
Et sua submittent hac tibi sceptra specu.
Praeueniet gregibus pastorum turba relictis,
Pars melior populi primitiaeque tui;
Teque vel in pannis venerabitur, & tua supplex
Numina, quâ capetis, simplicitate colet.
His tua principiis sensim se gloria tollet,
Et veniet magno fenore dignus honor.

ELEGIA III.

Inuenietis infantem pannis inuolutum, & positum in praesepio. Lucae 2.

Diuitias alius fuscis sibi quaerat ab Indis,
Et sua centenis iugera bobus aret:
Vos inopes panni, vos fartae stramine cunae
Maiores quantò suppeditatis opes?
Inuideo vobis, pueri quae stringitis artus,
Fasciolae. Cur non hac ego sorte fruor?
Quem gremio praesepe tuo complecteris, vlnis
O quanto meliùs pendeat ille meis!
Vile quidem lignum es; sed, cùm tibi pignora caelum
Tradidit haec, quis det, ut quod es, esse mihi?
Quid loquor? ah! egon' esse quod es? egon' artubus illis
Durinem cupiam supposuisse suam?
Rau ego lituatorum natum excepisse Tonantis,
Sacraque, quae laedis, laedere membra velim?

Hoc

Hoc voueant hostes. quamquam quos sentiat hostes
  Paruulus hic? à me sit procul iste rigor.
Atque vtinam intranti nostrum licuisset in orbem
  Instruere arbitrio tecta torumque meo!
Alta cedro starent, Pariisque palatia saxis,
  Qualia regalis non videt vlla Sion.
Quas premeret cunas, opus Indi dentis, obiret
  Purpura, gemmarum pingeret omne genus.
Eminus adstaret vigilum custodia, quales
  Ambiuit thalamum, nate Dauide, tuum.
Quod si me seruos inter censere minores,
  Postremumque suæ vellet habere domus,
Essem, confiteor, quouis præ rege superbus,
  Et caperem fastum non satis ipse meum.
Seruitij merces ô quàm mihi magna daretur,
  Si possent illo lumina nostra frui!
Quàm vigilem, quàm me nonnumquam visus haberet
  Intentum obsequiis nocte dieque suis!
Dormiret? ne quid posset turbare soporem
  Curarem: foret hæc & mihi cura quies.
Nil vigil aspiceret, quod non vidisse iuuaret;
  Auribus acciperet non nisi læta suis.
Quid siccæ frondes, quid sint, nesciret, aristæ;
  Quid gelidi lapides, & sine veste solum.
Tota domus nardi, succoque maderet amomi:
  Qui stabulis afflat, quàm procul esset odor!
Quàm procul vt foedes, quàm sit procul inde rey motus,
  Vt videat matri pessima bruta suæ!
Frigus vt hibernæ cum ventis sentiat auræ,
  Nec sit qui paruo luceat igne focus!

Vt

Vt cunctis egeat, cujus sunt omnia donum;
Vt, per quem læti degimus, ipse gemat!
Audis? teneris totum vagitibus antrum
Personat: & gemitus vox quoque prima Deo est.
Virgo parens flenti turgentes siccat ocellos;
Et lacrymis, eheu! spargitur ipsa suis.
Parce puer, quibus hanc crucies, dare signa doloris:
Aptior adueniet planctibus hora tuis.
Tempus in hoc illos differ, dum, quod modò pungunt
Stramina, diuellent flagra cruenta latus.
Dum crux præsepi succedet, sanguis, & ipsæ
Pro pannis plagæ dum tua membra tegent.
Incipe nunc dulci matrem cognoscere risu:
Incipe virgineo velle sedere sinu.
Molliter illa suis compressum stringat in vlnis,
Et ducat blandas cara per ora manus.
Et modò blanditias leni tibi murmure dicat:
Et modò det roseis oscula multa genis.
Oscula quæ stabuli brumæq; incommoda pensent,
Oscula quæ cælo te periisse iuuet.

ELEGIA IV.

Pastores erant in regione eadem vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum. Lucæ 2.

PAstores ouium, cælo gratissima pubes,
Assuetum campis, innocuumque genus,
Vt gregis hæc vobis custodia numine fausto
Obtigit! vt pretium grande laboris erit!

Cernitis

Cernitis Aligerûm lætos per inane volatus?
  Æthereo quantùs splendeat axe nitor?
Cernitis, in terras vt cæli regia migret,
  Et nostro dominum quærat in orbe suum?
Illum iam vobis natum Dauidis in vrbe
  Iessæis virgo regibus orta fouet.
Ite, sacros partus, demissaque pignora cælo,
  Cumque suâ puerum visite Matre Deum.
En vocat æthereum festis concentibus agmen,
  Quaque vocat, radiis lux noua signat iter.
Nec quemquam, quòd sit vilis, quòd rustica, tardet
  Sors sua: nec pudeat, turba quòd estis inops.
Non auro, non ille iacet spectabilis ostro:
  Non lictor clausas excubat ante fores.
Adstabunt cunis (cunæ præsepia, panni
  Velamen, lectus canna palustris erunt)
Adstabunt cunis, puerumque animalia cingent:
  Custodes habet hos corporis ille sui.
Cetera conueniunt: absint genitricis amores
  Sedulitasque, nihil, quo recreetur, erit.
Parua licet fuerint, tamen esse videbitis illi
  Præcipuas, quæ vos dona feretis, opes.
Lac tepidum, passas Engaddi collibus vuas,
  Destruta, & in ceris condita mella suis,
Quæque parens teneris substernat vellera membris,
  (Heu mihi! læserunt stramina molle latus)
Excipiet gaudens, &, quo fugat æthere nubes,
  Vos illo aspiciet leniter ore puer.
Vestraque brachiolis complectens munera paruis,
  Quà poterit, matri porriget illa suæ.
Heu pietas! vix sacra pedem sub tecta tulere,
  Et tergit lacrymas (fleuerat antè) puer:

Seque

Seque salutantes vultu ridente salutat,
Quodque Deum prodat, spargit ab ore iubar.
Deproperant illi tenui munuscula cultu,
Procumbuntque solo, concipiuntque preces.
Atque aliquis, quidni facilis pastoribus adsis
Care puer? fies tu quoque pastor, ait:
Te nec oues lassas humeris gestare pigebit,
Nec medicas ægris applicuisse manus.
Non erit armentis leo te custode timendus,
Tutaque se mediis inferet agna lupis.
Vbera lacte domum referent distenta capellæ;
In pratis aries vellera tincta geret.
Pabula sufficient steriles iucunda myricæ,
Crescet arenoso fertilis herba solo.
Eia age care puer: tecum noua nascitur ætas,
Primus ab integro temporis ordo redit.
Ferrea deficiet, toto gens aurea mundo
Surget: iustitiam quælibet ora colet.
Te duce, si qua manent sceleris vestigia nostri,
Irrita nullius causa timoris erunt:
Tu noua progenies cælo demitteris alto,
Occlusamque diu pandis ad astra viam.
Eia age care puer, magnum patris incrementum,
Cara Dei soboles, noster & orbis amor.
Aspice, venturo lætentur vt omnia sæclo,
Vt pax nascenti rideat alma tibi.
Horrida iam positis mitescent sæcula bellis:
Iunget amor populos: otia mundus aget.
Nec rastros patietur humus, nec vinea falcem:
Sponte suâ campos mollis arista teget.
Aurea mala ferent quercus, rubus asper amomum,
Alnus narcissos, & saliunca rosas.

Occidet herba nocens, perdent aconita venenum,
Stactea de taxi cortice gutta fluet.
Occidet & serpens, quâ decipiente parentes
Lethalis fusa est in genus omne lues.
Dixerat: applaudunt comites: notat omnia Virgo,
Et pariter tacitâ gaudia mente fouent.
Me miserum! quòd non hos inter noctibus illis
Sit mihi seruandi tradita cura gregis;
Nec stabulum, & cunas, positumque in stramine regem
Eius spectaui pars ego magna chori.
Quod licet, illarum se pascit imagine rerum,
Et stabulum & cunas mens sibi nostra facit.
Ante oculos puerum fingo, puerique parentem,
Ante oculos asinum cum boue stare meos.
Oscula sacratis iuuat hîc infigere cunis:
Hîc iuuat ad teneros procubuisse pedes:
Et pueri dulces, & dulces cernere fletus
Matris, & his visis non retinere meos.
Diuinis oculis vt primùm expresserat illos,
Dixit Amor telis nil opus esse suis.
Proiice tela puer, pharetram depone, facesque:
Iam lacrymæ domini sunt mea flamma mei.

ELE-

ELEGIA V.

Postquàm consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer. Lucæ 2.

Ergò parùm est cælo stabulum subiisse relicto,
Et nisi de paleis non habuisse torum?
Frigoraque, & ventos, & quidquid cogat egestas,
Quidquid hiems puerum ferre, tulisse Deum?
Ergò diuinis, tot post incommoda, membris
Qui vix vllus inest, sanguis oportet eat?
Saxeus hunc illis cruciatu culter acerbo
Extrahat? ô durum religionis opus!
Cuius ad hoc animus, cuius sat dextera fortis?
Ferreus ah! quisquis vulneris auctor erit.
Ferreus hoc viso, qui non sibi pectora lædi,
Nec pueri pœnas æstimet esse suas.
Ante alios tu te spectaclo Virgo cruento
Subtrahe: sanguis erit, quem dabit ille, tuus.
Tu nati tremulos artus, liuentia labra,
Natiuo roseas absque colore genas,
Tu se torquentem, paruasque leuamine nullo
Iactantem videas, & patiare, manus?
Subtrahe te: non sunt rigido tibi vincta metallo
Viscera, nec ferri femina pectus habet.
Quid loquor? hæc ipsa est, cultrum quæ stringit, & esse
Sanguineæ legis dura ministra parat:
Vulnere quæ infami diuinos sustinet artus,
Nataque de membris membra notare suis.
Alma parens, huc blanditiæ recessere priores?
Huc amor, huc animi pignora mille tui?

Quid facis ah! spargas illum modò sanguine, cuius
Pœna grauis, lacrymas cernere nuper erat?
Pande sinum potiùs, sitientique vbera præbe.
Ecce puer blandas tendit ad illa manus.
Subiicias cultro, cui cannas ante timebas?
O modò nec nati, nec memor ipsa tui!
O mater iam non mater, sed inhospita rupes,
Sed de Caucaseo monte reuulsa silex!
Crede mihi, nec dura silex, nec inhospita rupes,
Non nati, non est immemor ipsa sui.
Blandiùs infantem numquam tractauit, amoris
Nec tam certa sui, quàm modò, signa dedit.
Antè sinu fouit; tulit inter brachia, strinxit,
Inuoluit pannis, composuitque toro;
Lacte suo pauit; lacrymans lacrymantis ocellos
Tersit; blandita est, oscula multa dedit:
Iam vulnus, sed dat cum vulnere nomen Iesu.
Nil, puero maius quod dare posset, erat.
Hoc præ blanditiis, & præ complexibus illum,
Hoc præ materno lacte sinuque iuuat.
Hoc est, quod cælo quæsitum venit ab alto:
Hoc, pretio quouis quod sibi stare velit.
Aligeri manibus tremulis legere cruoris
Primitias, Patri quas pia Virgo litat.
Et lacrymas inter gratum quoque munus obortas:
Hoc, supreme Deus, suscipe pignus, ait.
Quod, nisi de nati tibi corpore gratius esset,
Quàm mallem è venis elicuisse meis!
Et tamen his etiam venis, hoc corpore fluxit,
Et pars est sanguis sanguinis iste mei.
Sancte Pater, sibi qui restat si filius offert,
Et pretium accepti nominis esse velit;

Si

Si sua vulneribus reddi magis apta ferendis
Membra, caput spinis, terga lanasque flagris;
Carnificumque meæ dextras succedere dextræ
Optat, & illæsum nil remanere sui;
Da Pater his hominum manent solatia plagis:
Fontibus his, quivis vnde iuuetur, eat:
Nullaque fundendi, fusi pars nulla cruoris
Non habeat fructum, te tribuente, suum.
Mortales gaudete. Iubet rata Virginis esse
Vota, Pater, nati quæ videt esse sui.

ELEGIA VI.

Vocatum est nomen eius IESVS. Lucæ 2.

AVdistis? puerum mater sua dixit Iesum.
Quisquis adest, flexo poplite tangat humum.
Sternite vos alto venientes æthere turmæ;
Et quas damnatis Styx tenet atra locis:
Ante omnes, quibus illud erit magis vtile nomen,
Corpora mortales sternite vestra solo.
Cernitis? ipsi etiam, sacra qui præsepia cingunt,
Nomen ad hoc proni bos asinusque iacent.
Nomen ad hoc stabulo spirauit mitior aura:
Non Aquilo puerum, non fera læsit hiems.
Mutaros pannos, mutatas sensit aristas,
Mollitaque in cunis stramina facta suis.
Quid tum, si roseo perfundi membra cruore
Debuit, & læsus parte carere sui?
De non inciso nec sudant balsama ligno,
Myrrha nec integris stillat ab arboribus:

 Nec

Nec tribui nomen, nisi læso, tale decebat.
O quouis dignum vulnere nomen erat!
Nomen quod myrrham, quod vincat balsama, vincat
De terrâ quidquid diuite mittit Arabs.
Cinnama nomen olens, nardumque: suauius illo
Melle, quod in ceris Attica ponit apis.
Cur aliquis curis animum consumat amaris;
Pressaque tristitiæ pectora mole gerat?
Pro gemitu & mœstis, frustrà quibus astra fatigat,
Questibus, hoc illi nomen in ore sonet.
Hoc simul auditur, fugiunt planctusque, dolorque;
Terrores abeunt, sollicitique metus.
Si qua trahit secum suspiria, pascetis illis;
Si gemitus, sunt quos elicuisse iuuat.
Nec lacrymæ currunt, nisi fortunatus amantûm
Queis chorus ardores lenit, aluitque suos.
Ite leues venti, terras hoc ferte per omnes
Nomen, quas lustrat sera recensque dies,
Per, modò quod plaustris, ratibus modò curritur, æquor,
Per, propior solis quas rota pingit, aquas.
Auditum Hesperiis, auditum hoc nomen Eois,
Vrat & Eoos, vrat & Hesperios.
Auditum pelago ventos componat & vndas,
Et ratibus placidum per mare sternat iter.
Inter saxa sonet, quibus ingens Caucasus horret,
Fient Caucaseis mollia saxa iugis.
Hoc Rhodope niuibus, queis semper tecta, sub altis
Audiat, in riuos sentiet ire niues.
Possit ad hoc catulis tygris mitescere raptis:
Possit ad hoc ouibus nolle nocere lupus.

Inscriptum

Inſcriptum Libycis hoc deueneretur arenis,
Et rabiem ponat torua leæna ſuam.
Si ſapis, hoc incide tuis, Amor autee, tædis:
Hoc pharetram, hoc arcus, hoc tua tela nota.
Nulla faces iſtæ non vrent pectora, quamuis
Vincta gelu, quamuis frigidiora meo.
Durabunt ignes quos hinc ſuccenderis, & quam
Foueris hoc oleo flamma perennis erit.
Nec, quàm quæ nomen pro cuſpide præferat iſtud,
Certior in pharetrâ eſt vlla ſagitta tuâ.
Idque vtinam cupias his explorare medullis;
Et telum cordi figere tale meo!
Fige puer, quæſo, nec ſit medicabile vulnus:
Felix! ſi mihi tu funeris auctor eris.
Atque vbi ſupremus iam labris halitus ibit,
Hoc, facito, veniat nomen in ora mihi,
Hic mihi deſtituat mortales ſpiritus artus,
Et longum fidens ingrediatur iter.
Hæc illi ſuperas reſerabit teſſera ſedes;
Hac ſubeat tutus iudicis ora ſui.

ELEGIA VII.

Ecce Magi ab Oriente venerunt. Matthæi 2.

QVæ procul aduentat peregrino turba paratu?
Quod graditur campis agmen, Ephrata, tuis?
Æthiopum agnoſco vultus, illaque profectas
De terrâ turmas, ſol vehit vnde diem.
Non tamen infeſtis vrbes populentur vt armis;
Non vt caſtra locent hoc inimica ſolo.

Virginei partus & nati nuntia Regis
  Stella fuit longæ causáque, duxque viæ.
Vt iuuat hâc causâ subiisse pericula, Reges,
  Ignotas terras hac petiisse duce!
Vt Solymam repleſſe metu, turbaſſe tyrannum;
  Si fureret, nullas pertimuiſſe minas!
Et nunc auſpicio meliore ſubibitis vrbem
  Claudentem muris gaudia veſtra ſuis:
Iſacidum quâ Rex, aſtrique videbitur auctor.
  O quanto ſtellis pulchrior ipſe ſuis!
Cernitis, vt ſteterit qui cælo prævius ibat
  Ignis, & hîc dominum nunciet eſſe ſuum?
Cui ſuperimmineat rupi? quæ limina ſignet?
  Limina regali non adeunda pede.
Hæc, ſi neſcitis, regis quem quæritis aula,
  Hæc illi eſt, cælum cui fuit antè, domus.
Hîc gemit, hîc plorat, tremit hîc malè tectus, & alget:
  Hic illi pauper cum ſene mater adeſt.
Bos comes, & vector genitricis aſellus eodem
  Pabula præſepi, quo iacet ille, petunt.
His ſocüs, hoc, Heroës, habituque, locoque,
  Vos expectat inops donaque veſtra puer.
Quis credat? nihil hîc nutant: animalia, pannos,
  Algores audent credere digna Deo.
Succedunt ſtabulo: ſternunt regalia proni
  Corpora, quadrupedes quo iacuere, ſolo.
Appendunt ſacris diademata regia cunis:
  Ad pueri videas ſceptra iacere pedes.
Iamque nitere auro pudor eſt, regeſque videri:
  Pannoſa mallent corpora veſte tegi.
Inde locum luſtrant, oculoſque per omnia ducunt:
  Quod non mirentur, nil caſa pauper habet.

Iam

Iam præſepe ſtupent, fœniq;ue rigentis aceruum,
Signaque quæ pecudum ſunt pede facta vident;
Lumina iam adſtantis vultumque habitumque parentis:
Iam puer hærentes attonitoſque tenet:
Et tacitè: Quàm non, aiunt, nos ſtella fefellit!
Quàm fortunatum carpere iuſſit iter!
Duxerit ad parui tegmen nos vile tuguri,
Aptaque, quæ pecudes, non Deus, antra colat:
Se tamen hîc prodit, quodque eſt, cognoſcitur eſſe
Vel pannos inter pauperiemque puer.
Hic puer, hic ille eſt, cui ſol, cui ſeruit vterque
Axis; cui terræ, cui famulantur aquæ;
Ipſis qui dicit, licet infans, iura tyrannis,
Et tenero regum ſub pede colla tenet.
Hic puer æterni natus genitoris amorque;
Nec minùs, ô Virgo, ſanguis, amorque tuus.
Quid tum, ſi cunas pictum velamen acantho
Non obit? ornatus pulchrior ipſe ſibi eſt.
Vt blanda eſt facies! vt lumina dulciter ardent,
Æthereas animis ſubiiciuntque faces!
Quàm matri ſimilis! quàm non mortalis vtrique
Forma! tamen plus hic, quod venereris, habet.
Et nunc ecce ſuos ad nos conuertit ocellos.
O merces longæ digna labore viæ!
Sic ſecum, & fundunt lacrymas. Hæ prima fuerunt;
Expediunt gazas altera dona ſuas.
Dant regale aurum, & lacrymatam cortice myrrham,
Adiiciunt ſacris thura cremanda focis,
Et ſuper hæc animum: nihil eſt pretioſius illo;
Nil regum, quod det, dextera maius habet.

Lætatur puer, & meritos agnoscit honores,
  Et pretium donis, quæ capit, ipse facit.
Aurum inopi assignat matri, patrique remittit
  Thura, sibi myrrham prensat vtrâque manu;
Absconditque sinu, gustandamque admouet ori:
  Agnoscit mortis præmia signa suæ.
Tum dare complexum, regumque hærere lacertis
  Sustinet, & caro matris abesse sinu.
Qui sensus animi, quæ flammæ, quæ noua surgunt
  Gaudia, dum iungunt tis puerile suo?
Et, lubet in patriam, Reges, & Eoa reuerti
  Litora? Sic cælo somnia missa iubent.
Ite boni, quà vos Superûm mandata reducunt,
  Et quà præcones vult puer esse suos.
Mortalemque Deum, visumque in carne referte:
  Este alius, vobis stella quod antè fuit.
Felix, hoc stabulo totum qui transigat æuum,
  Figat & æternos hac sibi rupe lares!

ELEGIA VIII.

Venit in spiritu in templum Simeon, & cùm inducerent puerum Iesum parentes eius, &c. & ipse accepit eum in vlnas suas. Lucæ 2.

FErte faces templo: rutilent altaria flammis:
  Insolito niteat clarior igne dies.
Ecce sacris sese Virgo penetralibus infert,
  Cui venit & pietas, & decor ipse comes.
Forma illi, qualem nec præfert candida Phœbe,
  Nec matutinis lucifer ortus equis.

Tam formoſa, tamen magis hoc, quod ad vbera
  geſtat,
 Pignore, quàm ſpecie conſpicienda ſuâ eſt.
O adyta! ô magni felicia culmina templi!
 O fortunatum, quod premit illa, ſolum!
Tempus ad hoc, quamuis vobis & cedrus & aurum
 Materies fuerit, vile fuiſtis opus.
Iam pretium 1 venit, primamque nouiſſima vincit
 Gloria: iam nullus dignior orbe locus.
Plaude Sion: tibi quem promitti ſæpiùs audis,
 En tandem vindex æthere miſſus adeſt.
Inferturque ſuam Superûm dominator in ædem,
 Iam puer, & teneræ iam leue matris onus.
Quò modò deuoti flammis cultroque iuuenci?
 Quò cruor, & ſacris exta cremanda focis?
Mitte greges ouium, nec ſentiat hoſtia ferrum,
 Quæ veniente die, quæque cadente cadit.
Siſtitur ad ſacras agnus diuinior aras,
 Hoſtia ſupremo dignaque parque Deo.
Infelix, quod non illum cognoſcere cures,
 Nec, quæ ſit mater, quis puer ille, roges!
Rumpe moras Simeon, & quâ ſit origine natus,
 Quid veniat, quo ſit dignus honore, doce.
Accurrit: vires animus facit; altaque templi
 Limina iam ſenio nil remorante ſubit.
Hîc vbi virgineis portari Numen in vlnis
 Attonituſque animi, deueneranſque videt:
Ergò tuo tandem deſcendens, inquit, Olympo
 Veniſti populi ſpeſque ſaluſque tui?
Quique prius cælo nos exaudire ſolebas,
 At tua nunc vltrò templa domumque venis?

Quia

1 Magna erit gloria domus iſtius nouiſſimæ, plus quàm primæ. *Aggæi* 2.

Quin etiam mediâ gaudes in plebe latere,
    Et partem turbæ pauperis esse iuuat.
Rex Superûm, quàm non tibi pristina gloria cordi?
    Maiestas vilis quàm tibi facta tua est?
Antè pedum fulcro nimis accessisse tuorum
    Crimen erat; populi te modò turba premit.
Hæc loca visentem, nubes te densa tegebat;
    Est modò visendi copia plena tui.
Votaque more nouo coràm tractabilis audis,
    Orantûm lacrymis iungis & ipse tuas.
Qui pennas Cherubim subiectaque terga premebas,
    Virgineo gaudes nunc residere sinu:
Sic te molire quiduis, & ad omnia verti
    Cogit amor, similem nec sinit esse tui.
Hactenus. At tradi geminos vt deinde palumbos,
    Quæque solent inopes munera ferre, videt:
Hæret, &, O nostri generis mundique redemptor,
    Hæcne, rogat, pretium sunt, puer alme, tui?
Ah quantò pluris tibi nos constabimus olim,
    Vulnera erunt nummûm cùm numeranda loco!
Tum puerum poscit: videt, ardescitque videndo:
    Iungit per longas oscula pressa moras.
Stringit, &, O, inquit, gelidi senis vltimus ardor,
    Ten', puer, accipio? ten' ego, nate Deo,
Inualidumq; artus, moribundaq; membra gerentem
    Aspicio? manibus sustineoque meis?
Heu pietas! heu dulcis amor! tantúmne mereri
    Visa tibi miseri vota precesque senis?
Certè alacrem, lætumque, ac vitâ cedere promptum
    Dimittis seruum nunc, Pater alme, tuum.
Atque vtinam (quid enim post hæc optabile restat?)
    Summa dies oculis fulserit ista meis!

Vidi,

Vidi, quam iussæ gentes ſperare ſalutem :
Quod lumen populis præſidiumque pares:
Iſacidum qui ſurgat honor, quæ gloria plebi :
Vlteriùs votis non licet ire meis.
Quò, Pater, ingratos extendam longius annos?
In terris viſo lux grauis ipſa Deo.
Mors veniat, dumq; hũc ſpecto, mihi lumina claudat.
Et ferre ad manes nuntia læta ſinat:
Mox fore, cùm victis fugiant Acheronta tenebris,
Et mutent ſuperis triſtia regna locis :
Quod fuerat magno promiſſum ſemen Abramo,
Hos vidiſſe oculos, has tenuiſſe manus.
Sic orat, pignuſque ſuæ cæleſte parenti
Reddit, &, En, natum ſuſcipe, mater, ait;
Damque licet, gaude. Quantis mœroribus olim,
Infelix, quantis conficiere malis!
Ecce dies venient, cùm, ceu ſpectabile ſignum,
Imperet hunc telis impia turba ſuis.
Quotque petent illum, tot tu feriere ſagittis:
Amborum plagæ, quas feret alter, erunt.
Sarcina grata tuis ſedeat nunc ille lacertis,
Pectoribuſque premat pectora cara ſuis.
Quæ nunc ille premit, tranſibit pectora mucro,
Inque animum vulnus viſceraque ima feret.
Dixerat, & largo rigat ora ſenilia fletu,
Et miſeræ iam nunc ipſe dolore dolet:
Ipſe etiam, cauſâ, dubites, matriſne, ſuáne,
Vagitu præfert triſtia ſigna puer.
Virgo oculos cælo tollens: Pater optime, quæ me,
Quæ cupies natum ferre, feremus, ait.
Ille tuas tibi nunc offertur paruus ad aras:
In luctus creſcat, nil moror, ille meos.

ELE-

ELEGIA IX.

Remansit puer Iesus in Ierusalem, & non cognouerunt parentes eius Lucæ 2.

ANnua festa vocant: Solymam pete, regia Virgo:
   Sit comes assuetæ virque puerque viæ.
Nonne vides, quanto incensus genitoris amore
   Gestiat hoc tecum carpere natus iter?
Obsequitur Virgo studio natique, suoque,
   Quæque ferant templo munera parua parat.
Sacra litant: sacris repetunt sua recta litatis.
   Ille (quod ignorant) nectit in vrbe moras.
Prima parens, sed non nisi cùm nox instat, abesse
   Comperit, &, Coniux heu vbi natus? ait.
Ille metu pallet subito: scitatur amicos
   Anxius, inque agros prospicit, inque vias.
Et tamquam propè sit, possitque audire vocantem,
   Dat signum, quo sint mater & ipse loco.
Iam Fili, iam care puer, iam clamat, Iesu:
   Ipsa etiam Iesu, Virgo, venisne? rogat.
Vesper erat: non ad solitæ consortia mensæ,
   Non puer obscuræ tempore noctis adest.
Tum verò incusant sese, miscentque querelas:
   Alterius luctu crescit vtrique suus.
Et cur, mater ait, sese subduxerit? heu me!
   Sollicitor mores ipsa timere meos.
Angor, &, admissæ quamuis non conscia culpæ,
   Quod patior, timeo me meruisse pati.
Et nunc ille aliquâ defessus fortè plateâ
   In nudo posuit languida membra solo.

Nec

Nec ſtipulæ ſaltem, quales inuenimus olim,
  Nec puero tectum, nec cibus vllus adeſt.
Ah ne illum, qui nunc cadit æthere, noxius humor,
  Ne frigus noctis, duraque lædat humus!
Ah teneros ne longa fames exhauriat artus,
  Siſtaturque oculos pallidus ante meos!
Digna quidem non ſum, quicum velit ille morari:
  Quam faceret matrem, ſed neque digna fui.
Fallor? an alterius ſtat nunc excluſus ad ædes,
  Et fruſtrà, poſtem laxet vt illa, rogat?
Pande 1 fores, dicit, venerunt tempora noctis,
  Cara ſoror, moto cardine pande fores.
Iam mihi cincinnos gelidæ tinxere pruinæ:
  Nocturno plenum iam mihi rore caput.
Quid faceres hoſti, quæ ſic excludis amantem?
  Pande, ſoror, moto cardine pande fores.
At ſemel exutas negat illa reſumere veſtes,
  Neſcia diuinis cedere blanditiis.
Tempora cauſatur ſomni, lotoſque recenter
  Demens ah metuit commaculare pedes.
Non ſponſæ curat, non blandum nomen amicæ,
  Non quod formoſam, quod ſine labe vocet.
Nate, quid ingratæ traducis ad oſtia noctem?
  Huc ades: hæ pandent ſe tibi ſponte fores.
Ipſi te poſtes, ipſum te limen, & ipſæ,
  Vt cupias, orant accelerare feræ.
Mater amans, & amata tibi, niſi fallitur, orat,
  Et deſiderio deficiat ægra tui.

Sic

1 Aperi mihi, ſoror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea: quia caput meum plenum eſt rore, & cincinni mei guttis noctium. Expoliaui me tunicâ meâ, quomodo induar illâ? laui pedes meos, quomodo inquinabo illos? Cantic. 5.

Sic illa, & meminit, Simeon quæ dixerit olim,
  Et gladius, quo sit confodienda, subit.
Deque senex gladio fuerit quocumque locutus,
  Accepi iam nunc non leue vulnus, ait.
Nec medicina meo speranda est vlla dolori,
  Qui fecit plagam is mihi præstet opem.
Nec minùs inuigilat curis, secumque maritus
  Quærit, quæ puero facta, vel vnde mora.
Cognatúmne suum nemorum secreta colentem
  Visere? & soli solus adesse velit?
An potiùs seductus, ait, regione viarum est,
  Nec potuit turbâ nos prohibente sequi?
Nam, puto, non alias hinc est abiturus in oras:
  Ostensum populo se volet antè suo.
Ægyptum fuit ille quidem mihi visus amare,
  Cùm domus hîc nobis perfugiumque fuit;
Quando sed in patriam iussi sumus inde reuerti,
  Cur rear huc illum velle referre pedem?
Cælesti minùs est cur suspicer arce receptum,
  Hîc nondum summum quando peregit opus.
Forsan at Herodes patrias renouauerit iras,
  In se quærentes incideritque manus,
Quæque pati primis Pater illum noluit annis,
  Forsan adest, quo sint perpetienda, dies.
An frustrà metuo, vanisque timoribus angor,
  Et nondum nobis imminet ille dolor?
An citò se nobis, & secum quidquid amamus
  Restituet, miseros nec sinet esse diu?
Sic mœstus mœstâ noctem cum coniuge ducit,
  Affectu vario distrahiturque senex.
Vt modò deprimitur vento, modò tollitur vnda,
  Iam sperat, iam spes victa timore cadit.

E L E-

ELEGIA X.

Et non inuenientes, regressi sunt in Ierusalem, requirentes eum: & factum est post triduum, inuenerunt illum in templo, sedentem in medio Doctorum. Lucæ 2.

EHeu! quàm tardæ labuntur amantibus horæ,
  Nec solito tempus creditur ire pede!
Noctis erat medium; transactam Virgo putauit,
  Et questa est nondum Solis adesse iubar.
Sol aderat, stellasque dies abscondere cælo
  Cœperat: hesternum rursus inituit iter.
Si quis adhuc dubiâ sub prima crepuscula luce
  Eminus occurrit, Fallor, an, inquit, adest?
Scrutatur quæ fixa solum vestigia seruet,
  Et pressam noto pondere quærit humum.
Nunc hanc nunc oculos partem deflectit ad illam,
  Si qua est in varias secta platea vias.
Vnaque, seu pastor, siue est conspectus arator,
  Vox est, Ecquis it ista per arua puer?
Vt Solymam ventum est, vicos & compita lustrat,
  Quoque ferat, dubitat, quò referatque pedem.
Ipso quo properat studio tard itur, & omnem
  Conspergit lacrymis mœsta, notatque locum.
Hîc, ait, in reditu fuimus: transiuimus illac:
  O coniux, nobis huc fuit vsque comes.
Hîc, ô me miseram! (sed cur quid tale timerem?)
  Implicitus dextræ desiit ire meæ.
Altera sollicitæ, iamque altera nascitur Eos,
  Incertas quòd non cesset obire vias.

Res noua, confertâ populis sic vrbe vagari.
  Quid faciat? cedit victus amore pudor.
Progreditur: nunc hos, nunc flens interrogat illos:
  Describit, quales præferat ore notas.
Tali, inquit, facie est, qualē (nisi quod modò nostram
  Deformat luctus) cernitis esse mihi.
Alter in alterius dignosci possumus ore:
  Squalor abest illi, cetera matris habet.
Quæ mihi continuo turgent modò lumina fletu,
  Illi sidereo pulchriùs igne micant.
Funduntur flaui per lactea colla capilli:
  Multa affusa labris gratia, multa genis.
Quale ebur asperso dilutum murice, qualis
  Si rosa lacte natet, talis in ore color.
Quò caput obuertit, nitet illic purior aër:
  Quos videt, his castus leniter afflat amor.
Cultus adest simplex, amethystina vestis ad imos,
  Nostrâ texta manu, defluit vsque pedes.
Ista patent cunctis; nos plura videmus in illo:
  Plus aliquid formâ, quo capiamur, habet.
At modò nos pueto lux tertia conspicit orbos.
  Ah! vt conficerer, plus satis vna fuit.
Vos ego per matris (vocem suspirat ad illam,
  Appositaque premit pectora mota manu)
Vos ego per matris nomen, Solymiades, oro,
  Dicite si vobis visus in vrbe fuit?
Illum ego vel mediâ Galilæi Regis in aulâ
  Non timeam sæuos inter adire duces.
Ad Romana meos prætoria si quis amores
  Vidit, Romanis inferar agminibus.
Nil agit infelix, frustrà queriturque, rogatque:
  Augetur dolor hinc, vnde requirit opem.

Conuersata

Conuerſura preces aliò, queſturaque cælo,
  Ad templum, miſeros quo Deus audit, adit.
O rerum facies! hîc en, hîc illa cupitos
  Ah nimiùm vultus, oraque cara videt.
Hîc ſedet in mediâ populique ſenumque coronâ,
  Datque ſui ſpecimen non puerile puer.
Iam, veluti dubitans, interrogat ille peritos:
  Reſponſis turbam iam tenet ipſe ſuis.
Seu ſua depromat, ſeu Vatum oracula pandat,
  Pendere à pueri non pudet ore ſenes.
Vnde, rogant, iſtis ſapientia talis in annis?
  Atque aliquis, Felix quæ tibi mater, ait.
Felix quæ talem geſtauit ad vbera natum!
  Viuat, ſitque diu pignore læta ſuo.
Dixerat. Ille palàm matrem confeſſus honore,
  Complexum turbâ conſpiciente petit:
Solaturque ægram, luctumque in gaudia vertit,
  Vtque ita quæſitum ſe iuuet eſſe, facit.

GVILIELMI
BECANI
E SOCIETATE IESV
ELEGIARVM
LIBER SECVNDVS.
AVSTRIACA.

IVSTINIANO TRIEST,

EQVITI,

DOMINO DE RVDDERSHOVE,
LOVENDEGHEM, BELLEGHEM,
OVERACKER, LAETHEM, &c.

PERILLVSTRIS VIR,

Quæ aliquando mandante te composita sunt, amant modò sub tuo nomine poëmata prodire.

Accipe iussis
Carmina cœpta tuis.

Renouabunt tibi memoriam illius temporis, quo Ferdinandus Hispaniarum Infans Gandauum triumphabundus adueniit. Quis ille dies fuit? qui apparatus? qui splendor operum? quæ lætitiæ

& gratulationis signa? suasor & auctor tu fuisti. Tibi potissimùm debet, quam tum Gandauensis ciuitas laudem meruit. Summum Magistratum gerebas, nec poteras quo in Regem animo esses, in eius fratre non ostendere. Gubernatores patriæ excepisti sæpiùs; Ferdinandum tantò magnificentiùs, quantò dignitate ceteris antecelluit. Quæ eò faceret, præterquàm quòd magnanimitas tua tibi suggereret, didiceras iam olim, cùm varias Regum aulas regionesque iuuenis lustrasti. Aliò Regis tui Legatos comitatus es: Romam anno sæculari M. DC. religio te traxit. Reliquam inde ætatem sic egisti, vt non tam tuus, quàm patriæ & Reipublicæ fueris. Anno M. DC. XIII. fossæ Gandauo Brugas ducendæ præfectus es. adeò iam tum perspecta fuit prudentia tua. Spectatores operis Albertum & Isabellam Belgij Principes habuisti; Marchionem Spinolam, Comitem Buquoyum, D. Lu-

D. Ludouicum Velasquium in arce tuâ Louendeghemiâ etiam hospites, omnes solertiæ tuæ laudatores. De aliis muniis quid dicam? quoties, quamque præclarè Gandauensi Magistratui præfueris, non ciues modò testes sunt, sed & opera molesque quâ ad ornamentum ciuitatis, quâ ad munimentum excitatæ. Honorem illum tuum in Reipublicæ commoda vertisti. Belli subsidia cùm liberaliter semper curares, sic fuisti in Regem obsequiosus, vt populo onerosus non fieres: sic religiosas familias egenosque ciues subleuasti, vt alios non grauaris. Non tu Reipublicæ incubuisti, sed illa tibi. De statu Flandriæ, de periculis, de subueniendi modo Duces exercitus, Moderatoresque Belgij tam opportunè sapienterque monuisti, vt eo nomine & illi multum tibi detulerint, & patria etiamnum obstricta sit. Viues illis meritis, neque mori te virtutes tuæ sinent. Sed & immortalitate istâ morta-

lis quodammodò frueris. Quibus annis alij decrepiti sunt, robustus es & valens. Octogenarius defectum ætatis non sentis: corpori vegeto & erecto ad plura quotidie passuum millia pedibus conficienda vires supersunt: animus sic comparatus est, vt iam vel maximè eluceat in te Tullianum istud: Mens, ratio, consilium in senibus viget. Vtinam, quod menti illi probetur, aliquid ego adferam! non tamen adeò versus meos, quàm studium, quo illos tuo nomini inscripsi, velim tibi placere.

ELEGIA I.

CAROLI V. IMPERATORIS APVD GANDAVENSES NATI GENETHLIACON.

AD VRBEM GANDAVVM.

Cùm eam Ferdinandus Hispaniarum Infans triumphali pompâ ingressus, proaui sui memoriam renouaret.

GANDA faue: da thura focis: da munera templis,
Qualia nec victis hostibus antè soles,
Iam bello partos superas in pace triumphos,
Teque aliquid, quamuis maxima, maius habes.
Quem maria & terræ, quem mox sibi regia cæli
Vindicet, ille tuâ nascitur vrbe puer.
Æra sonent: latè festiuo splendeat æther
Igne: fremant plausu lætitiâque viæ.
Ducantur ludo noctes, agiteque iuuentus
Læta choros: quemquam sit doluisse nefas.
Vicini colles, vicinæ assurgite siluæ:
Scaldi, iube fluctus purius ire tuos.
At tu vitales almi sub luminis oras
Edite, spes hominum, Carole, cura Dei,
Accipe qui rerum successus & ordo manum:
Præscribant vitæ quem tibi fata modum,

Quas

Quas nec nouerunt alij, moderabere terras:
Surget in imperio noxque diesque tuo.
Augebis virtute tuâ, quod auita parauit.
Auspiciis crescent regna paterna tuis.
Et proauis tu multa licet, tibi plura nepotes
Debebunt, per te qui caput orbis erunt.
Ecce tibi iam nunc extremæ munera gentes,
Obsequiique sui pignora certa ferunt:
Et dominas flexo veneratæ poplite cunas
Aspectu certant se satiare tuo.
Fallor? an excelso Iouis armiger ales Olympo
Hæsurum augustis fert diadema comis?
Suscipe dona Dei, populisque assuesce regendis:
Vel teneras poterunt sceptra decere manus.
Sceptra quidē tibi mox, sed erunt simul arma gerenda.
Gallia tranquillos non sinet ire dies.
Bella, puer, video, crudelia surgere bella,
Et coniuratos in tua fata duces.
Attu ne terrere nimis. Dant bella triumphis
Materiam. Gaudet sanguine nomen emi.
Rex animis armisque ferox in prælia surget,
Et tibi, Pelidæ quod fuit Hector, erit.
Ecce per aerios rapit arduus agmina montes,
Nec timet Alpinas primus inire niues.
Iam tenet Italiam, turmasque lacessit Iberas.
Quid facis? inuictas gens habet illa manus.
Stant acies: dant signa tubæ: concurritur. Eheu!
Ticini quantum sanguinis vnda vehet!
Miscentur cædes: pereuntque, caduntque vicissim:
Sed tamen indomitus fortius instat Iber.
Inter vtrumque diu volitat victoria: tandem
Austriacas Aquilas notaque signa petit.

Maxima

Maxima quæſita eſt : maior modò gloria reſtat.
Poſt hoſtes, animum, Carole, vince tuum.
Et bellum, & belli victoria finiat iram.
Vindicta eſt regi pulchra, fuiſſe pium.
Proſpera Mars ſpondet: ſed ad arma venire coactum,
Amplecti pacis fœdera ſponte decet.
Pax placet. Exhauſti bellis gaudere coloni;
Atque oleæ lætas cingite fronde comas.
Innocuo gladium miles commutet aratro:
Occupet in tenebris tela cruenta ſitus.
Quid loquor? impietas irâ comitata doloque
Inſidias alias & noua bella parat.
Carole, quid ſperas in tempora longa quietem?
Hoſtis adeſt: turmas ad ſua ſigna voca.
Ecce rebellatrix Germania cornua tollit,
Et domini ſumit in caput arma ſui.
Sed non & ſumpſiſſe volet. dabit improba pœnas.
Nemo in te poterit perfidus eſſe diu.
Parce tamen, poſito ſi quando furore, ſceluſque
Faſſa, tuos ſupplex concidat ante pedes.
Vincere multorum; proprium non perdere victos
Sit tibi: proximior gloria nulla Deo eſt.
Fulminat ille quidem, ſed paucos fulmina lædunt:
Contenta eſt ſolo Numinis ira metu.
Sed tamen interdum nocet & clementia. Multis
Ferri acies, multis attulit ignis opem.
Tu quoque ne nulli ſis implacabilis: hoſtem
Crede tuum, quiſquis Religionis erit.
Religio paſſis ad te miſeranda capillis
Confugit. heu quantis fluctuat illa malis!
Et tamen, Odryſio quæ ſeruit terra tyranno,
Pacem habet, & felix impietate ſuâ eſt,

Et

Et veteres clades, & nostri probra recenset
Nominis, & magnum ridet multa Deum.
Vade age, damnatis infer pia gentibus arma
Bistonios vltra Sarmaticosque sinus.
Hîc odia, æternasque gere implacabilis iras:
Hac causâ pulchrum crede piumque mori.
Sospite te, Scythicas paueat Germania Lunas?
Austriaco rutilent Turcica signa solo?
Sospite te, infames populentur littora classes
Itala? sint populis æquora clausa tuis?
Auertant Superi. Vertes hoc omen in hostes,
Captaque cum dominis barbara rostra trahes.
Per medias acies, Libycas penetrabis in vrbes;
Accedet titulis Africa terra tuis.
Fallor? an Ismarius video stare agmina campis,
Byzantique arces, mœniaque alta quati?
Me miserum! cur hoc aliquis nostro inuidet æuo?
Successusque tuos propria damna putat?
Quisquis is est, precor vt ne sit sine vindice, quæque
Hostibus inferri non sinit, ipse ferat.
Nec tamen impediet quin vltra solis & anni
Notum iter extremo des noua iura mari:
Herculeasque vltra metas, Bacchique labores
Austriacum nomen imperiumque feras:
Dum laudis famæque satur, moderamina rerum,
Sceptraque deponas, sufficiasque tibi.
Tum te sublimem titulos super atque trophæa
Ad cælum niueis Gloria tollet equis.
In tua certantes ibunt præconia vates.
Hei mihi, nil magnum quod mea Musa sonet!
Non maiora tamen laudum monumenta tuarum,
Quàm benefacta tuæ posteritatis erunt.

Ergò,

Ergò, vbi de summo terras spectabis Olympo,
 Quæque animis fuerant regna minora tuis,
Aspicies illic dignos te patre Philippos,
 Quorum vita salus duplicis orbis erit.
Aspicies Carolos, æternaque Ferdinandos
 Nomina, in Austriacum nomina nata decus.
Quorum aliquis proauum Belgis vt reddat, & æuum
 Olim restituat per tua facta tuum,
Annue cum reliquis de cælo, Carole, Diuis.
 Post tua sic etiam fata superstes eris.

ELEGIA II.

AD BELGICAM.

De Serenissimi Ferdinandi Gubernatoris illi destinati ex Hispaniâ in Italiam nauigatione.

IRe parat dubias Fernandus classe per vndas;
 Vota fer ad magnum Belgica ritè Deum.
Te propter, regnata suis maioribus arua,
 Te propter, fratrem deserit ille suum:
Cumque aliter nequeas, quàm quà finit æquor, adiri,
 Æquoris incertas sustinet ire vias.
Scilicet hîc aliquid ventis debere necesse est:
 Virtutis totum, quod superabit, erit.
Sed malè (me miserum!) ventis, malè fiditur vndis,
 Oceano constans non solet esse fides.
His tamen ille suam credet nostramque salutem,
 Spesque per incertas tanta feretur aquas?

Et

Et tota à fragili pendebit Belgica ligno;
Et tantùm felix, si volet Auster, erit?
O vtinam Diuis soluat ratis illa secundis,
Sentiat & magni, quem vehat, vnda maris,
Et commissa sibi populorum vota duorum
Deferat ad portus, Ausoni terra, tuos!
O vtinam venti veniant in vela ferentes,
Et faciant celerem remus & aura viam!
Quæque regunt nautas, numquam fulgere sereno
Sidera deficiant officiosa polo!
Tyndarei fratres, formosæ pignora Ledæ,
Præcipuè vobis conuenit illud opus.
Nam quod tu cælo Pollux cum Castore, terris
Hoc cum fratre, ratis quem vehit illa, suo est.
Qui fuit in vobis, vinclo qui vestra perenni
Iunxit, & illorum pectora iungit amor.
Vos immortales fecerunt fata, nec illos
Gloria permittet posteritasque mori.
Vos iubare & radiis genitor circumdedit aureis,
Hos genus illustres, & sua vita facit.
Sidus sollicitis vos estis amabile nautis,
Gratius hic populo sidus vterque suo.
Denique quâ Virtus olim vos duxit, eâdem
Hos quoque, sed serò, ducet in astra viâ.
Vos igitur, cui se nunc horum credidit alter,
Ne sinite in mediis puppis vt erret aquis.
Audior? an totus tenebris inuoluitur aer?
Nox fugat atra diem: nubibus astra latent:
Insurgunt venti: tolluntur in æthera fluctus:
Exitium tumidæ triste minantur aquæ.
Hoc Superi prohibete nefas, Hispania quotquot,
Et non auersos Belgica quotquot habet;

Et

Et seruaturum populos seruare, nec vnum
  Fluctibus his perdi credite posse caput.
Belgica naufragium puppi patietur in illâ:
  Hei mihi! si frustrà tot modò vota facit.
Hei mihi! si vestras frustrà procumbit ad aras,
  Et spargit lacrymis omnia templa suis;
Si veniâ nondum digna est vestroque fauore,
  Imperio dignam quam putat ille suo.
Nequidquam timeo. Redeunt sua sidera cælo,
  Et rabiem Boreas ponit, & vnda suam.
Incolumes terram propè iam tenuere carinæ;
  Iam portum è summâ nauita puppe videt.
Felicem terram, quæ gaudia debita Belgis,
  Præcipiet; felix, quod premet ille, solum.

ELEGIA III.

AD SERENISSIMVM FERDINANDVM.

De morâ ei in Italiâ iniectâ & alpium transmissione.

RVmpe moras, Fernande: manus tibi Belgica tendit,
  Tam tibi, tam fratri Belgica cara tuo:
Et (quamuis Moncada nihil sinit esse timendum)
  Nescio quo sine te fluctuat illa metu,
Et plus à tanto (quamuis nihil ille reliquit
  Armis quod potuit consilioque geri)
Plus tamen, vt par est, à tanto Principe sperat.
  Est aliquid, summâ ducere stirpe genus.
Nec minùs infelix sibi te Germania poscit,
  Indiget auxilijs nec minùs illa tuis.

Te vocat assiduis, ô Princeps, vtraque votis
  Dinumerat lentos vtraque mœsta dies.
Vtraque cùm vocat hæc, cur te tenet Itala tellus?
  Cur magis illius vota precesque valent?
Cur regio felix damno manet vna duarum,
  Plus iusto nostris perfruiturque bonis?
Iam certè discessit hiems; iam frigore pulso
  Apta viatori tempora veris eunt:
Iam tibi miles adest summo Duce dignus, Iberis
  Et iunxit turmas terra Latina suas.
Eia age, rumpe moras; populis nec ferre salutem,
  Nec dubias laudes accelerare tuas.
Quid loquor? obsistit nobis natura; voluntas
  Nec sua Fernandum, sed graue tardat iter.
Quoque minùs veniat, tangentes vertice cælum
  Impediunt Alpes, impediuntque niues.
Hoc est, infidi quod post discrimina ponti,
  Post dubios timuit Belgica sæpè Notos.
Sed frustrà timuit. Nam quod natura negarit,
  Hoc illi virtus iam sua pandet iter.
Nempe datur forti quouis penetrare: nec vlla
  Inuia virtuti difficilisque via est.
Quis teneat volucrem, ne tendat in æthera, flammam?
  Quis faciat nimbis fulminibusque moram?
Quis clausum cæcis vetet expirare cauernis,
  Et cælo Boream liberiore frui?
Quis, virtus obices nequeat quos vincere, ponat?
  Semper vel reperit, vel facit illa viam.
Hac duce Fernandus per montes nubibus æquos,
  Incola quos tuto vix subit ipse pede,
Per rigidas cautes & inhospita saxa, geluque
  Obsita perpetuo per loca carpit iter.

Hac

Hac duce præcipites contemnit rupium hiatus,
Nec timet abruptas per iuga summa vias.
Et quò consuetas pasci per saxa capellas
Vix ageret pastor, hîc sua castra locat.
Scilicet ad magnos sic tendimus, inquit, honores:
Ad famam mollis non solet esse via.
Principis exemplo miles non segnior instat;
Et pudor est tardè, quò præit ille, sequi.
Ante alios festinat Iber, fortemque probare
Iam tum præcipuè se studet ille Duci:
Et medius dum pendet adhuc in rupibus agmen,
Iam tum pugnandi tempus adesse cupit.
Iamque animos, iamque arma parat, iam concipit iras,
Iam spondet palmas exuuiasque sibi:
Et quasi vicinum conuitia iactat in hostem,
Nec, nisi cunctari ne velit ille, timet.
Gaudete ô Tylij, Feriæ gaudete sepulti,
Qui vestras clades expiet, vltor adest.

ELEGIA IV.

DE VICTORIA AD NORTLINGAM.

Obtentâ à Serenissimis Ferdinando IV. Hungariæ Rege, & Ferdinando Hisp. Infante.

PLaudite iô populi, patriæ quos cura Deique
Tangit, & antiquæ relligionis honor.
Plaudite, fortunam qui vestram ducitis esse,
Austriacæ Numen quam volet esse Domus.

Et tu flere tuos (quamuis iam sæpè coacta
Cæsare sub tali non patienda pati)
Desine flere tuos tandem Germania casus:
Desine fatorum de grauitate queri;
Tristibus vt passim tua videris oppida flammis,
Sanctaque cum signis templa flagrare suis,
Ciuibus exhaustas vrbes, cultoribus agros,
Pinguia de domini sanguine prata sui,
Deletasque acies, totisque cadauera campis
Sparsa, cruentato non benè tecta solo.
Germanas aquilas hosti cessisse pudendo,
Vincere consuetos vincla tulisse duces,
In mare Danubium currus voluisse virosque,
Purpureas Rheni sæpè fuisse vias,
Et quæ, quàm dici possent maiora, tulisti,
Desine funestis ingeminare modis.
Iam facies rerum versa est: iam cœpit Olympo
Candida depulsis nubibus ire dies.
Pristina sors redit: versisque in prospera fatis
Vltio sumpta tuis dignaque parque malis.
Succubuit tandem, qui pridem debuit, hostis;
Quæ metuit belli præmia, cæsus habet.
Funeribus complet, modò quos vastauerat, agros;
Quâ segetes vetuit crescere, mordet humum.
Sparsa manu sæuâ miseris incendia villis
Restinxit tuo sanguinus ipse fui.
Gratia magna Deo: vetuit Deus ipse manere
In sibi sacrato signa inimica solo:
Indignasque neces, terrisque illata suorum
Iussit ad auctores damna redire suos.
Emendare suam voluit non perdere gentem,
Et pietate minor, vt solet, ira fuit.

Proxima

Proxima virtuti debetur gratia vestræ,
O animis similes nominibusque Duces,
O consanguinei duo fulmina Ferdinandi,
Vestrum est, post Numen, quod iacet hostis, opus.
Per vos parta salus: quidquid Mars pluribus annis
Peccarat, per vos reddidit vna dies.
Annorum clades per vos lux vna rependit,
Reddit & amissum quidquid vbique fuit.
Quæ prius intulerat, quæ mox inferre parabat,
Turpiter hæc hostis cogitur ipse pati.
Spes vbi nunc, Wimare, tuæ, vocesque, minæque?
Illa vbi Cæsareæ certa ruina domus?
Si nescis, domus hæc humanis altius ortum
Traxit, & è cælis, vnde perennet, habet.
Inuidiæ scopulus, sed vertice sidera tangens,
Quem rabidi frustrà verberet aura Noti.
Hæc domus, vt duris truncata bipennibus ilex,
A damnis animum ducit opesque suis.
Hac daret euersâ Germanis altera leges?
Se populus domino subderet ille nouo?
Imperij sacras regeret peregrinus habenas?
Austriacâ gereret sceptra gerenda manu?
Demens, illa tibi quando spondere tuisque
Ausus es, hos aleret cùm domus ista duces,
Quorum hic auspicijs fraternis, ille paternis,
Inuictusque animis esset vterque suis.
Fauerit, vt cæca est, tibi fors hucusque, virûmque,
Mars dederit letho millia multa tuus:
Austriadas sed non ipsos impunè lacessas:
Nil vetus hic miles, nil ferus ensis agat.
Austriadæ solo non certant milite: causam,
Et Superos secum, fataque stirpis habent.

Et tamen his etiam pugnam temerarius offers,
Primus signa moues, primus in arma ruis?
Audeat in sæuos vltro sic præda leones,
Audeat in rabidos ire voranda lupos.
Arma, parum refert, quod non per lustra tulere,
Attrito canum nec caput ære tegant.
Si nescis, animis non annis bella geruntur.
Virtus, non ætas ferre trophæa solet.
Vtque suos hostes numquam non vincere possint,
Austriacis robur contigit ante diem.
Quod vobis vsus, prudentia contulit illis,
Ingeniumque annis maius vtrique suis:
Quod vobis fortuna, hoc illis fata Deusque,
Hoc stirpi virtus ingenerata dedit.

ELEGIA V.

AD PHILIPPVM IV.

De misso in Belgicam Ferdinando.

VOta valent igitur, nec inexorabilis vmquam
Est Deus, aut frustrà nos finit esse pios.
Quæ negat, ipse tibi nolis concessa: rogando
Persta, quamque roges, vberiora feres.
Vberiora tulit nunc certè Belgica, habetque
Cur non auditas gaudeat antè preces.
Non quia nunc vrbes, quas perdidit antè, recepit;
Alterius donum temporis illud erit:
Nec quia depositis, quod adhuc non expedit, armis
Dulcia securæ tempora pacis eunt;

Tunc

Tunc erit hoc, cùm se, quod iam reor esse propinquũ,
Subdiderit domino pars inimica suo:
Sed quia, quod multis meritò plus esse triumphis
Ducit, habet fratrem, magne Philippe, tuum
Dumque habet hunc, ipsum te, Rex, se pænè tenere
Credit; & vt credat, morbus ille facit.
Tam similis virtute tibi est, quàm tu ipse parenti
Imperio minor est, cetera fratris habet.
Ergo Deum sibi iam fauisse fatetur abundè,
Et te, post magnum, quem colit illa, Deum;
Et, quamuis animo nil non spectabat ab illo,
Iam tamen optatis plura tulisse suis.
Scilicet ingentem cùm plurima Regna per orbem
Imperio & curâ sunt moderanda tuâ,
Te, quod iure potest, tellus sibi seruat Ibera:
Nos tibi, post illam, proxima cura sumus.
Illa quidem seruat, multos & seruet in annos,
Quo nullum speret maius habere caput:
Sed, quo non illi propiùs vel sanguine possit,
Vel virtute dari, Belgica nostra tenet.
Vos igitur nobis, quorum defensa labore,
Emptaque sæpè fuit sanguine nostra salus,
Vos precor, ô magni nobis faueatis Iberi,
Et Belgas vobis dicite pænè pares.
Namque vbi, qui cunctis satis esset gentibus vnus,
Vni se genti plus satis esse videt,
Iam bona nobiscum diuisit vestra Philippus:
Vos Regem, fratrem Belgica Regis habet.
Et tamen hic aliquis (veniam da patria, luctum
Si renouem, & prodam dedecus ipse tuum)
Et tamen hic aliquis dominum non fidus in illum
Vixit? posteritas ne precor adde fidem.

Quæ tamen hic fecit, si persananda Philippus
  Vulnera germanum misit ad illa suum,
Irasci si dum potuit, misetescere Princeps
  Maluit, offensæ nec meminisse suæ;
Qui fuit, inuictus qui prodidit hostibus vrbes,
  Vtiliter nobis perfidus ille fuit.
Ergo tibi, per quem nobis sic esse beatis
  Contigit (ô Belgi spesque salusque tui!)
Numina tam faueant (quid enim nisi vota queamus
  Reddere?) quàm nobis ipse Philippe faues;
Et, quàm longa tibi petimus, dent tempora, princeps
  Vt noster possis esse, paterque diu.
Atque vbi, quos terræ debes, impleueris annos,
  Teque tuos inter cernet Olympus auos;
Tum tuus, in laudes natus qui surgit auitas,
  Indole cognosci qui tuus esse potest,
Per tua, perque tui fratris te facta sequatur,
  Et sedeat solio non minor ipse tuo:
Sceptraque cùm totidem, quot tu, gestauerit annis,
  Per similes dextras posteritatis eant.
Cetera cumque Deus concesserit omnia, fratres
  Tam claros habeat, quàm pater antè suus.

ELE-

ELEGIA VI.

GANDAVENSIS VRBIS, IN ADVENTV SER[illegible]ISSIMI FERDINANDI GRATVLATIO.

CHRONICON.

Ergo VenIstI, MIhIqVe eXpeCtata tVerI
Ora DatVr?

ERgo venisti, mihique expectata tueri
 Promissi toties Principis ora datur?
Dexter ades Fernande; fauet tibi terra polusque,
 Et Deus aduentu dat bona signa tuo.
Ecce nitet puro diffusum lumine cælum,
 Cumque tuo vultu conuenit ipsa dies.
Tuque quod in terris, hoc præstat in æthere Titan:
 Tu tenebras animis discutis, ille polo.
Ecce tibi Pariæ surgunt ad sidera moles,
 Aspicias laudes in quibus ipse tuas.
In quibus armorum videas monumenta tuorum,
 Atque animi pariter pignora certa mei.
Ecce tibi festis collucent compita flammis,
 Lætitiæ signis non caret vlla domus,
Suntque mei ciues, quod, cùm duxere triumphum,
 Credibile est turmas antè fuisse tuas.
Esse suum dicunt te post mala multa leuamen,
 Extendique orant iam sua fata senes:
Et, tua quos spatiis tangit propioribus ætas,
 Non sibi, maiores quæ subiere, timent.

Atque aliquis Tyrio cùm te conspexit in ostro,
Phœbus vt in Cynthi dicitur ire iugis;
Qualis, ait, facies! quàm tanto Principe digna est!
Quàm placidæ speciem signaque mentis habet!
At bona mox alius [illegible] sunt maiora recenset,
Quæ carpat [illegible] diminuatque dies:
Quòd tibi, cùm titulis tam sis generosus auitis,
Non tamen est virtus nobilitate minor:
Quòd decus ipse tuis addas natalibus, & quòd
Par animus generi est, par animoque genus.
Nortlingæ pugnam tum narrat; iterque fuisse,
Quæ foret alterius gloria summa, tuum.
Excipiunt illum plausu fremituque sequentes,
Quisque tuas laudes spes putat esse suas.
Ipse tuus, tanto qui iam sessore superbit,
Plausibus attonitus sæpè resistit equus.
Tu, precor, intereà totam circumspice turbam;
Quaque venis, gaude vix reperire viam:
Et placeat quòd quisque cupit tibi proximus ire,
Et studium populi iudiciumque nota.
Cumque sat è vultu fuerit mens cognita, dicas:
Cui tam sum carus, hic mihi carus erit.
Tum subeas arcem, quâ nusquam forsitan esse
Hospitiis possit dignior vlla tuis.
Carolus hîc primùm, quem nunc tenet, æthera vidit;
Hæc domus, hæc illi terra paterna fuit.
His cœpit reptare locis, tectoque sub illo
Augustus tenero vagiit ore puer.
Tu quoque lætus in hos, Princeps, succede penates,
Auctorem generis & venerare tui.
Quodque illi natale solum est, tueare, velisque
Me partem curæ, quod facis, esse tuæ.

ELE-

ELEGIA VII.

Austriacam potentiam religione erga venerabilem Eucharistiam, vnde orta est, niti.

MOrtale est quodcumque vides. Rapit omnia tempus.
Ipsâ, quâ steterant, grandia mole ruunt.
Pyramides vbi nunc? etiam periere ruinæ.
Mausolea sibi facta sepulchra iacent.
Templa vbi quæ quondam Romana potentia cæ
Æquauit? Diuis incubuere suis.
Vtque domus, & busta, & celsa palatia Regum,
Ipsa etiam fato regna premente cadunt.
Post Troiæ exitium strauit breuis hora Mycenas:
Romanæ famam iam pudet histo
Quàm citò trans Gangem Macedo si victor & Indum,
Vltra quod nihil est, ad mare signa tulit?
Quàm citò Achæmenius superatâ Perside Susis
Iura dedit? Bactris imposuitque iugum?
At citiùs tanti, quàm parta est, gloria regni
Occidit, & domini fata secuta sui est.
Sic placitum Superis. Breuis est humana potestas,
Et Reges vno stantque caduntque die.
Ne metuas similem, mundi decus, Austria casum.
Auspicio terras tu meliore regis.
Quod dedit his fortuna, tulit. Tua sceptra, Tonantis
Munera sunt Etiam cura Tonantis erunt.
Hunc tibi religio fructum pietasque rependit,
Et quæ delicias continet ara tuas.

Ergô

Ergò subiectum tibi dum circumspicis orbem,
Quaque cadit Titan, quaque resurgit aquis:
Dum titulos, palmasque, & gentes mille subactas,
Et tua trans Gangem [illegible] trophæa vides.
Ne tibi suspectum [illegible] culmen honoris,
Nec faciat [illegible] metum.
Nec, licet ingens [illegible] summus ruinam,
Sideribus [illegible] caput.
Vt terram excedas, vt te super æthera virtus
Euehat, hoc fulcro gloria tuta tibi est.
[illegible]que, ne mundis impar sis [illegible] duobus,
[illegible]taramque graui mole premare, time,
[illegible] quidem, & maius mortali robore pondus,
Quod tibi tot gentes imposuere, geris:
At præstò est, adduque sibi de corpore vires,
[illegible]que onera se Deus ipse tuo.
Herculeis hu[illegible] dum cælum & sidera fessus
Fulsit At[illegible] Diuûm regia tuta fuit.
Tu quid formides, quando, qui sustinet orbem,
Te, [illegible]que tui sustinet imperij.
Insurgant populi, certent armisque, dolisque,
Et fas, omne tibi quod nocet, esse putent:
Dum tua cum causâ coniuncta est causa Tonantis,
Vinces: ille tuis hostibus hostis erit.

ELE-